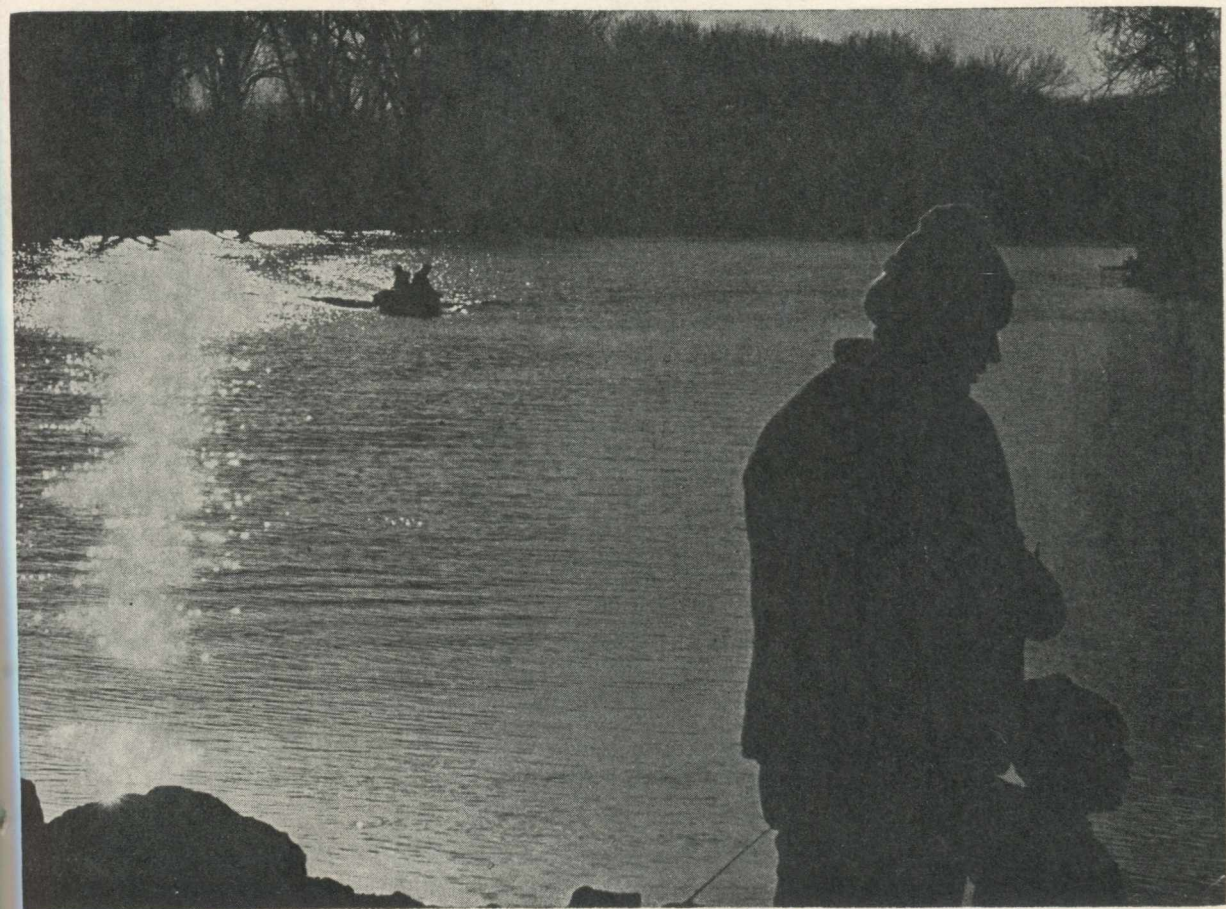

laišķai lietuviams

LIEPA • RUGPIŪTIS/JULY • AUGUST 1977 (7)

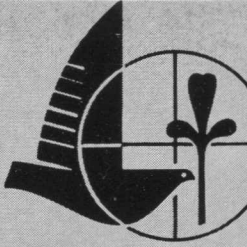

ATOSTOGOS	217	Anicetas Tamošaitis, S.J.
DVASINIŲ PAŠAUKIMŲ DRAMA	219	Anicetas Tamošaitis, S.J.
EILĖRAŠČIAI	224	Marija Stankuvienė - Saulaitytė
VALANDĖLĖ SU IŽYMYBĖMIS	225	Juozas Prunskis
IŠ MILAŠIAUS MISTINIŲ IŽVALGŲ (I)	228	Kun. Vytautas Bagdanavi- čius, MIC
UOŠVĖ Į NAMUS — RAMYBĖS NEBUS	231	Vytautas Kasnis
IŠDYKUSI MERGIOTĖ	236	Ses. M. I. G.
INŽINERIJOS DAKTARAS ARŪNAS ŠLEKYS	242	E. Š.
TĖVYNĖJE	244	D. ir G. Vakariai
KALBA	247	Juozas Vaišnys, S.J.
ATGARSIAI	249	Skaitytojai
TRUMPAI IŠ VISUR	250	J. Pr.

Šis numeris iliustruotas Algirdo Grigaičio nuotraukomis. Viršelio nuotrauka — Eugenijaus Būtėno.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (Letters to Lithuanians). Published monthly except July and August, when bi-monthly, by the Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, Illinois 60636, Yearly subscription \$6.00, single copy 60 cents. Second class postage paid at Chicago, Illinois, and additional mailing office.

Laiškai lietuviams

RELIGINĖS IR TAUTINĖS KULTŪROS ŽURNALAS
LIEPA • RUGPIŪTIS/JULY • AUGUST 1977 VOLUME XXVIII NO. 7

ATOSTOGOS

ANICETAS TAMOŠAITIS, S.J.

Greičiausiai nebus nė vieno, kuris nelauktų atostogų. Daugumai jas atneša vasaros mėnesiai: liepa ir rugpiūtis. Apie atostogas galima išvesti tokią taisyklę: visi atstogauti nori, bet ne visi moka. Noras dieviškas, bet nemokejimas liurbiškas.

Atstogauti — dieviška, nes tuo žmogus panėši į Dievą ir vykdo Jo planą. "Atstogos" tikriausiai bus vedinys iš žodžio "atstoti" — atstoti nuo darbo poilsui. Pradinė Šv. Rašto knyga pasakoja, kaip Visagalis Dievas, sukūręs dangų ir žemę su visa jų grožybe, ilsisi po viso savo atlikto darbo. Todėl atstogų poilsiu po darbo laikotarpio žmogus atspindi Dievą. Atstogos dar dieviškos ir dėl to, kad jomis vykdomas Dievo planas. Juk žmogus Visagalio taip suplanuotas ir sukonstruotas, kad jo jungtinė kūno ir dvasios mašina tik tada sklandžiai sukasi ir ilgai tarnauja, kai protarpiais nuo darbo atstoja ir paslaptingu prigimties veikimu atstato savyje gyvastingumą. Be tokios atstojimo pertraukos trinka ir bunka mūsų jėgos, ypač dvasinės.

Tad galima tikra prasme sakyti, kad dieviška atstogų norėti. Bet gal ne mažiau tikra, kad liurbiška menkai temokėti jomis naudotis. Jei šis mokėjimas būtų vertinamas pažymiais, tai didžiuma greičiausiai tegautų trejetuką, kai kurie gal dar su šiokiu tokiu pliusu. Kadangi nuo mokėjimo naudotis atstogų nešamais turtais tiek daug priklauso mūsų pajėgumas, verta tą pažymį gerinti. Tam tikslui pravartu įsidėmėti, kad atstogos tada gerai leidžiamos, kai jų metu aplinkoje yra kiek galima daugiau gamtos, sieloje — giedros, o kūne — gajos. Sustokime trumpai prie kiekvieno.

Aplinkoje tebūnie kiek galima daugiau gamtos. Gamta be galo turtinga, įdomi, graži ir taip artimai sava. Tokia ji yra ne tik mums, tokia buvo ir

Viešpačiui Kristui, kaip matome iš pakartotino Jo raginimo žvelgti į paukštį, gėlę, javą, vaismedį... Gamta yra grynintoja, gydytoja, džiugintoja, mokytoja, vedėja į patį Dievą. Todėl net liekantieji visą vasarą namie turėtų kiek galima daugiau su ja bendrauti: ir pro langą, ir pro duris, ir su viduje augančiomis gėlėmis, ir sodelio augalais bei žolėmis ir gatvių medžiais, ir paukščiais, ir voverėmis...

Sieloje tebūnie kiek galima daugiau giedros. Nukelkime į rudenį, į jo darganas ir žiemos šalčius, kas darganoja, stingdo ar šaldo mūsų dvasią. Taip sau tyčia porai mėnesių išmeskime lauk iš savo vidaus tai, kas jį graužia, slegia, pykdo, kelia nirsulį. Leiskime į savo dvasią tik tokias mintis, kurios malonios, draugiškos, juokingos. Jei turime gyventi su žmonėmis, kurie tokie, kad tiesiog ir niežti liežuvį gerai išbarti, išplūsti, atidėkime tai į rudenį. Juk reikalas nepabėgs, suspėsime. O jei vėliau užmiršime, arba tie žmonės jau nebegyvens, — dar geriau. Verta čia prisiminti dar viena. Mes juk gerai žinome, kad žmonės užsispyrę kaip ožiai. Todėl bardami ir pykdami, jų vis tiek nepataisysime, tik dar pasmaillinsime ragus, kuriais mus badys, paaštrinsime nagus, kuriais prie mūsų kabinėsis, ir pagąsime snapą, kuriuo stengsis mums kiekviena proga įgnybti. Tad padarysime didelę geradarybę sau, jei per vasarą pasiūsisime atostogų, kad važiuotų sau, kur nori, kas mūsų sielą jaukia, pykdo, stingo, drasko, ēda. Tegul visa tai porai mėnesių kiaušina iš mūsų lauk, o mes į savo dvasią kvieskime svečiais tai, kas džiugina, kelia malonius prisiminimus, skaidrina veidą šypsniu, skatina norą dainuoti ir švilpauti, trumpai — kas giedra.

Kūne tebūnie kiek galima daugiau jogos. Jos daugiausia pasisemsime, jei sukeisime vietomis, ką daugelis ypač Amerikoje darome kitu metu: per daug valgome ir per maža judame. Mūsų perkrauti viduriai dažnai šaukia poilsio, o nenaudojami raumenys — judesio. Šimtai yra paliudiję, su kiek gaivos iš atostogų grįžo, tą organizmo šauks-

mą patenkinę: davę atostogų savo skrandžiui, o užkrovę darbo raumenims.

Daug ko galime mokyti iš vaiko. Tai Viešpats Kristus net liepė, dargi griežtai įspėdamas, kad mūsų laukia menki pyragai, jei nesidarysime į jį panašūs. Vaikas iš tikro gerai moko ir čia: apie ryšį su gamta, giedra ir gaja. Ar ne tiesa, kad gamta yra didelė, tiesiog neatskirama vaiko draugė? Tas pat su giedra: pažliumbt pažliumbia, bet neilgam, jo vidus veikia išsigiedrina, akyse džiaugsmas, pasitikėjimas tėčiu ir mama, kaip ir mes turėtume pasitikėti savo Tėvu danguje. Pagaliau ar ne tiesa, kad vaiko didelė draugė yra gaja, svarbiausia todėl, kad nedaro, kas kenksminga jo kūnui? Ar matėme kur nors vaiką, ilgai sėdintį už puotų stalo arba valandomis drybsantį be judesio?

Atostogauti dieviška, todėl neleiskime atostogų liurbiškai.

DVASINIŲ PAŠAUKIMŲ DRAMA

(“Laiškų lietuviams” konkurse premijuotas straipsnis)

ANICETAS TAMOŠAITIS, S.J.

Gilios dvasios žmonės žvelgė į istorijos vyksmą kaip teatro sceną. Šekspyras eina, būdavo, Anglijoje per turgavietę, ir iš to, ką mato, kuriasi jame scena dramos veikalui. Šv. Paulius mąsto apie Graikijos olimpinių žaidynių stadioną, ir jame gimsta mintys, kad krikščionio gyvenimas yra atletinių varžybų scena, kaip rodo jo laiškų įvaizdžiai — bėgtynės, kūno treniravimas joms laimėti, nugalėtojo laukiantis vainikas. Jų pavyzdžiu, dera ir mums žvelgti į istoriją kaip dramą, kad geriau, giliau ir gyviau atsiskleistų jos eiga bei prasmė.

Vis daugiau kam, ir lietuviams, stojasi prieš akis tai, kas šiandien vyksta (arba tiksliau — nebevysta) su pašaukimais į dvasinį luomą: išgąstingai retėja kunigų ir vienuolių skaičius, nebepapildomas prieauglio. Ieškoma šio fakto priežasčių ir išeities kelių. Tas priežastis ir kelius nebloga įstatyti į dramos rėmus. Kadangi dėl vietos

ribotumo reikia kalbėti glaustai, šis rašinys tebus tartum kokie tos dramos apmatai.

DU VEIKĖJAI

Bene geriausia pradėti nuo poros veikėjų, ne būtinai svarbiausių — vienuolių ir kunigų. Vienuoliai prieauglio šiandien todėl mažiau beturi, kad patys jį sumažino, nors netiesiogiai. Iš tikrųjų kitaip daryti ir negalėjo, taip veikti turėjo.

Prieš 30-40 metų pradėti intensyviai sąmoninti pasauliečiai, kad ir jie gali pasiekti aukštos tobulybės, ne mažesnės už vienuolių. Anksčiau vienuolinis gyvenimas vadintas tobulumo luomu. Dabar pradėta to vardo vengti, nes pagal jį išeity, kad pasauliečių luomas — netobulųjų, o tai kaip tik nėra jiems iš galvos išmušti. Pradėta sakyti, kad tie luomai — vienuolių ir pasauliečių — tai tik du skirtingi keliai žengti į tobulybę. Pavyzdžiui, garsi vokiečių rašytoja Gertrūda von le Fort savo "Laiškuose į vienuolyną" mokė vienuolę seserį negalvoti, kad esanti pranašesnė už pasauliečius, kurie taip pat malonės kviečiami ir padedami siekti krikščionio tobulybės — savo keliu.

Toks pasauliečių sąmoninimas buvo džiugus reiškinys Bažnyčios gyvenime, būtinas jo vystymuisi. Daryta gerai, sakant pasauliečiams, kad jie gali siekti tobulybės ir nestodami į vienuolyną. Bet tai turėjo savo pasekmes žmonių psichologijai: kam stoti į vienuolyną, jei ir pasaulyje galima tobulai Dievui tarnauti? Trumpai, pabrėždami pasauliečių luomo vertingumą (ir pabrėžti turėjo), vienuoliai susimažino kandidatus savajam.

Kunigai prie pašaukimų mažėjimo į savo luomą prisidėjo kiek kitokiu būdu, irgi vedami kilnaus tikslo. Praėjusiam šimtymetyje Bažnyčia savo priešų buvo juodinama kaip pažangos stabdytoja, atsilikėlė nuo gyvenimo. Pavyzdžiui, Vokietijoje išelta kovoti prieš Bažnyčią kultūros vardan, kaip rodo pats pavadinimas — Kulturkampf. Komunistų propaganda šią giesmę visais registrais varė toliau dabartiniame. "Drėbk — vis tiek kas nors prilips", sakė Volteras. Ir šis tas lipo prie kunigų. Bažnyčia buvo

drabstoma purvais, kad atsilikusi nuo gyvenimo. Todėl kunigai, jos vadai ir mokytojai, ypač jaunesnieji, jautė pareigą rodyti, kad tai netiesa. O geriausiai rodoma pavyzdžiu — kad jie su gyvenimu ir pažanga eina. Tokiu būdu į kunigo idealą tolydžio psichologiškai sliuogė tai, kas mažiau kunigiška, daugiau "gyvenimiška". Pavyzdžiui, kunigas, ilgesnes valandas pasitraukiantis bendravimui su Dievu malda ir mąstymu, darėsi lyg keistybė; vertintas gebantis daug ką daryti srityse, kurioms kunigystės šventimai iš tikrųjų nereikalingi. Bet juo daugiau kunigą (vedamą gero tikslo) domino pasauliškumas, juo mažiau pasaulį viliojo kunigiškumas.

Psichologiškai tai suprantama. Duota vertybė, jei mažai kuo teišsiskiria iš kitų, esančių drauge, tai daug nepatraukia nei mūsų dėmesio, nei žavesio. Tas faktas puikiai žinomas ir reklamos pasaulyje, ir parodų ruošos, ir dekoravimo, ir pagaliau moterų madų. Juo daugiau kunigas imasi darbų, kuriuos atlieka ir pasauliečiai, juo labiau praranda savo identiškumą, suvienodėja su kitais. Žinoma, toks suvienodėjimas netgi patogus apylėkštės galvosenos ir gyvensenos žmonėms. Bet jis nėra trauklus gilesnės dvasios ir aukštesnio idealo asmenims, kuriuose pašaukimas gimsta. Be abejo, tai kunigo daroma kilniu tikslu: krikščioninti pasaulio plotmę. Tikrai žavus kelias jai krikščionėti. Bet jis drauge ir pavojingas Kristaus pašvęstajam nukunigėti, dar daugiau — savo retėjančias gretas pavidančio prieauglio nebeturėti.

Kad į kunigystės idealą paskutiniu metu prisliuogę dalykai jai nebūdingi, aiškiai rodo vienas įvykis, aprašytas "Apaštalų darbuose". Pirmykštėje Bažnyčioje buvo nemaža labdaros: dalijama neturtingiesiems maisto, drabužių ir t.t. Kas gi, rodosi, už tai krikščioniškiau ir evangelišiau? Bet apaštalai, tą labdaros darbą tvarę, netruko perleisti jį kitiems, nekunigams. Sušaukę tikinčiųjų bendruomenę, Dvylika pareiškė, jog jiems nederą varyti šio darbo vagos. Išsirinkite, sakė, iš savo tarpo žmonių, mes juos tam darbui paskirsime, o patys toliau

atsidėsime maldai ir žodžio tarnybai. Tad apaštalai apribojo iki minimumo savo socialinę veiklą, kad galėtų atsidėti maldai ir Dievo žodžio tarnybai. Mūsų dienomis daug kunigų apriboja iki minimumo savo maldą ir Dievo žodžio tarnybą, kad galėtų atsidėti visuomeninei veiklai.

SCENOS DEKORACIJOS

Nemaža reikšmės dramos vyksmui turi scenos dekoracijos, sudarydamos būdingą aplinką. Ir pašaukimų dramos apybraiža būtų nepilna, nesustojus prie aplinkos, jos vyksmą dekoruojančios. Palyginime skirtumas tas, kad vaidinant dekoracijos veikia žiūrėvus, o mūsų dramoje — veikėjus, ypač vieną jų rūšį, kuri čia kaip tik stovi dėmesio centre, būtent jaunuosius, į dvasinį luomą šaukiamuosius. Dėl glaudaus ryšio geriausia žvelgti į visus tris kartu: ir šiuos veikėjus, ir dekoracijas, ir pagrindinį dekoruotoją.

Bene tiksliausia sakyti, kad jaunas žmogus vaidina veidrodžio rolę. Kaip veidrodyje regima tai, kas prieš jį stovi, taip jauname žmoguje atsispindi tai, kas jam rodoma, nes imituoja, ką mato. Imitavimas pačios gamtos įdiegtas į bręstantį individą. Tai matome gyvulių pasaulyje. Pavyzdžiui, žvėrių motina išsiveda savo mažyčius, kad ją imituotų, matydami, kaip medžioja, elgiasi su įvairiais priešais ir t.t. Į jaunųjų gamtos įdiegtas noras imituoti toks svarbus, kad juo didelė dalimi pagrįstas pačios gyvulių rūšies išlikimas. Imitavimas nuo pat mažens yra dar ryškesnė žymė jauname žmoguje. Kas nematė, kaip vaikas visada mėgdžioja suaugusiuosius? Trumpai, kas aplinkui jauną žmogų, tas ir jame. Jaunuolyje visada bus tai, kas į jį sklis iš aplinkos. Čia sveika prisiminti tiesą apie "šiandieninio jaunimo nebesidomėjimą aukštais idealais". Jei tas kaltinimas kai kur ir būtų teisingas, jis reikštų tik viena: kad jaunime, kaip veidrodyje, atsimuša suaugusiųjų visumos lėkštas besidomėjimas tais idealais.

O aplinka šiandien Amerikoje ir panašiose šalyse tokia, kad dvasinių pašaukimų stoką kaip tik skatina. Aną veidrodžio vaiz-

dą galime pakeisti kitu — dirvos. Ir vaiko, ir jaunuolio mintys yra tartum naši dirva: kokių ten grūdų sėjama, tokių pribrešta ir derlius. Bet kokie beriami šiandien į mintis ir vaizduotę? Kuo dekoruotos didelės lentos viršum miesto gatvių, kas reginiu ir žodžiu liejasi televizijos reklamose ir žurnaluose? Pirkite, ypač jaunos poros, šio modelio automobilius; štai kokia laukia karjera, stojus į karo aviaciją ar marinus; pasipils krūvos laimės, įsigijus šiuos aparatus ir preparatus... Šie dalykai į jaunųjų mintis dedami, ir norima, kad jose bręstų kiti. Visais galimais būdais dėmesys rakinamas prie medžiagos gėrybių, pasaulio linksmybių, pusiau maskuotų nuogybių, virpinančių rezonansu jautrią jaunuolio vaizduotę ir bręstančio organizmo sistemą, ir laukiama, kad tas dėmesys nesikabintų prie šių, o lėktų prie kitų — religijos, dorybės, tobulėjimo, išsižadėjimo, kurie yra dvasinio pašaukimo pagrindas. Kad scena nuteikia kaip giria, uždegama žalia šviesa, pristatoma pieštų medžių, grybų, samanų. Tada tikrai veikia kaip miškas. Mes kraipytume galvas, jei kas norėtų miško nuotaikos, bet sceną dekoruotų mūrais, kaminais, sandėliais, vitrinomis, ir skūstųsi kad veikia kaip miestas, ne kaip miškas. Panašiai turėtume kraipyti galvą, žvelgdami į save pačius, norinčius dvasinių pašaukimų atmosferos jaunimui, supamam ją iš galvos mušančių dekoracijų.

Mūsų svarstyme būtų didelė spraga, jei nesustotume prie pagrindinio dekoruotojo. Jį galima pavadinti keliais vardais, kurių visi šiuo atveju reiškia viena ir tą patį: gimtieji namai, tėvai, šeima. Pasirinkime garbingiausią — tėvai. Kodėl jie yra pagrindiniai dekoruotojai, turėtų būti aišku kiekvienam. Juk jokia kita aplinka nesupa bręstančio žmogaus taip ilgai ir taip artimai, kaip šeima, kurioje gimsta ir auga. Todėl nė iš tolo nedaro jam tokios įtakos, kaip ši. O kokia ši aplinka yra, priklauso nuo tėvų, šeimą ir jos aplinką kuriančių. Kokių dekoracijų šeimyninio gyvenimo scena pristatytą, tokia ir spaudžiasi visa savo kuriama aplinka į imlią jauno jos veikėjo dvasią.

Vaikas ir jaunuolis stebi, kas aplink jį vyksta, ir darosi išvadas, daugiausia nesąmoningas, bet užtat juo gyvybiškiau išspaudžiančias. Sakysime, jo santykis su Dievu dažniausiai visam gyvenimui nustatomas gal nereikšmingai atrodančio dalyko: ar mato savo tėvą ir motiną rytą atsikėlus pirmiausiai atsiklaupiant ir pakeliant malda savo širdį aukštyn. Panašiai jo būdą grumtis su nesėkmėmis dažniausiai visam gyvenimui nustato tai, kaip mato elgiantis tėvus, ištihtus kokio nors nemalonumo: ar jie nervingai plėšosi, nukabina nosį, keikiasi, priekaištauja, ar pirmiausia pradeda nuo maldos, prašydami Dievą sau šviesos ir stiprybės.

Žinoma, paauglio amžiuje vaikas atrodo pavyzdžiui neimlus, net priešingas, nes tai vienintelis būdas ugdyti jame bundančiam savarankiškumui. Bet kai šį periodą persirita, jaunuolyje diegta sėkla sparčiai stiepiasi, darydama panašų į tėvus. "Obuolys nuo obels netoli tūkris", patvirtina ir lietuvių priežodis. Tai tik pora atvejų parodyti, koks stiprus tėvų pavyzdžio poveikis. Jaunosius dažnai dar stipriau veikia jų seneliai, su kuriais kone visada susiję jaudinamai glaudžia meile ir prisirišimu. Pridėtina, kad jaunas žmogus tuojau pastebi, ar pavyzdys duodamas tik dėl akių, patiems juo negyvenant, ar savaime liejasi iš nuoširdaus vidinio įsitikinimo gelmių.

Tėvų reikšmę dvasinių pašaukimų ugdymui daug neperdedant galima sudėti į porą sakinių, baigiančių šį žvilgsnį į mūsų scenos dekoracijas. Jei jų namuose nedvelks gyvo ir gilaus tikėjimo dvasia, tai pašaukimus svarstantys ir skatinantys suvažiavimai, seminarai, simpoziumai didele dalimi bus suvis nenaudingi. Atvirkščiai, jei atsiras pakankamai namų, kuriuose nuo mažens vaiką tokia tikėjimo atmosfera supa, tai minėti suvažiavimai, seminarai, simpoziumai bus suvis nereikalingi.

REŽISORIAI

Pakalbėjus apie kai kuriuos veikėjus ir scenos dekoratorius, metas pažvelgti į režisorius. Neatkreipę į juos dėmesio, gana

paviršutiniškai tesuprastume patį dramos vyksmą, įskaitant ir dekoruotojų elgesį. Mat, čia režisoriai, kaip tuojau paaiškės, metus į juos žvilgsnį, yra daugiau negu vien diriguotojai, nurodinėjantys veikėjams, kaip atlikti, kas veikale parašyta. Jie yra ir paties veikalo autoriai. O tas veikalas nebaigtas, bet jų šiuo metu, veikėjams dramą atliekant, teberašomas. Kaip drama toliau vystysis, žino tik jie, turėdami prieš akis savo planus, kurių niekam nesako. Tuos planus galime tik atspėti iš autorių-režisorių elgsenos, kurią palyginti neblogai pažįstame. Jie yra du, ir būdinga, kad baisiai vienas su antru nesutaria, todėl ir veikėjus, ir scenos dekoruotojus kreipia plėšia kiekvienas į savo pusę, netgi nebaigtą veikalą kaip autoriai stengiasi parašyti visai skirtingą vienas nuo antro. Vieną režisorių galėtume pavadinti tamsybių, antrą — aukštybių, nes vienas yra šėtonas, antras — Viešpats Dievas.

Pradėsime žvelgti nuo pirmojo — šėtono — ne kad būtų garbingesnis, bet kad atrodo svarbesnis mūsų svarstomos dramos suptatimui. Pats šio režisoriaus buvimas daugelio labai nenoriai tepripažįstamas, o tai svariai įtakoja dabartinės dramos vyksmą. Imkime pavyzdžiu šv. Pranciškų Ksaverą. Kas jį traukė darytis kunigu ir vienuoliu, paskui nenuilstamai keliauti po Indiją, Japoniją ir kitas Azijos žemyno vietas? Svarbiausia troškimas išplėsti kiek galima daugiau sielų iš šėtono nagų, kad amžinai nežūtų jo pastvertos. Galime būti tikri, kad jis ir kiti didieji misininkai rimtai emė į dangų žengiančio Kristaus apaštalams tartus žodžius: "Kas įtikės ir apsikrikštys, bus išgelbėtas, o kas netikės, bus pasmerktas". Rimta jiems buvo ir šiurpi vieta, pasmerktiesiems skirta, irgi Kristaus dažnai nurodyta ir pabrėžta.

Šiandien nemaža jaunų žmonių tebevyksta darbuotis į Indiją ir panašias šalis, tik, su mažomis išimtimis, nebe kaip vienuoliai ir kunigai, o Taikos korpuso nariai, nes nebematoma reikalo vaduoti žmonių iš šėtono nagų, jei "jo nėra". Panašiai, jei išblėsusi nuodėmės sąvoka, jei nuodėmė ne-

beegzistuoja, galima didele dalimi iš anksto sakyti sudie dvasiniam pašaukimui, nes nebesuvokiama pati Kristaus atpirkimo esmė — laisvėti pačiam ir laisvinti kitus iš nuodėmės pančių. Tad, kaip sakyta, nebe-norėjimas pripažinti šio režisoriaus buvimo stipriai įtakoja patį pašaukimų dramos vyksmą.

Tačiau mūsų mintys apie šėtoną toli gražu nėra tokios reikšmingos, kaip šėtono mintys apie mus. Evangelijoje ir apaštalų raštuose šėtono planai imami labai rimtai. Paskutinės vakarienės metu Kristus kalba Petru, jog šėtonas reikalavęs persijoti juos tarsi kviečius. Vadinasi, šėtonas siekia kiek galima daugiau sėklos, bertos į šaukiamuosius, nusišluoti sau. Petras apie jį kalba kaip apie riaumojantį liūtą, slankiojantį aplinkui ir tykojantį, ką galėtų praryti.

Tad Šventasis Raštas mums sako, kad šėtono kovingos ir ardomos mintys sukasi apie Dievo karalystės reikalus žemėje. Todėl nemaža dalis jo planų turi būti skirta pašaukimams į dvasinį luomą: kaip juos gniaužti, kraipyti, išstumti. Kodėl Dievas leidžia jam regėti savo planus ir vykdyti savo kėslus, mums lieka paslaptis; žinome tik tiek, jog leidžia. Paskutiniuoju dešim-mečiu jam yra pavykę įsitvirtinti ne vienoje sau naudingoje pozicijoje; galime būti tikri, kad iš jų lengvai kojos nekels. Kas lengva-būdiškai galvoja (tiksliau būtų — svajoja), kad tikinčiuosiuose gal netrukus vėl bus be-kestį pašaukimai į dvasinį luomą, tas išlei-dęs iš akių gudrų strategą šėtoną. Ir bet koks suvažiavimas ar simpoziumas pašau-kimų klausimu, kur nesustojama prie šėto-no strategijos ir planų, yra skirtas baigtis didesniu ar mažesniu nepasisekimu. Gali-ma sakyti dar daugiau: patys tokių svarsty-mų dalyviai, to nežinodami, nemaža dalimi tėra šėtono siūly šokdinamos marionetės.

UŽDANGA

Kai baigiasi spektaklis, skirstomasi namo. Iš tikrųjų vaidinimas baigėsi tik scenoje; žiūrovų viduje jis vyksta ir toliau. Regėtos scenos, artistų žodžiai, ypač būdinges-

nės vietos tęsiasi, rezgasi, grįžta, slenka vaizduotėje, atmintyje, prote ir jausmuose. Dar stipriau vyksmas tebesitęsia žiūrovų viduje, kai veikalas tyčia užsklendžiamas neatsakytu jaudinamu klausimu, kas būtų dėjęsi toliau, kaip dramatinizuotoje Stocktono novelėje "The Lady or the Tiger".

Čia pateiktą apybraižą šiuo būdu ir te-galima užsklęsti, nes pašaukimų drama, kaip minėta, nėra baigta, o pačiu jos vyks-mo metu teberašoma anų dviejų režisorių. Į vieną jų, tą vyksmą neatlyžtamai kreipian-tį į savo šurpią pusę, jau žvilgterėjome. Liekame su neatsakytu jaudinamu klausi-mu, siekiančiu pačią Bažnyčios širdį: kaip su dvasiniais pašaukimais bus toliau? At-sakymas priklauso nuo antrojo režisoriaus planų: kaip jis ketina tolimesnę šios dramos eigą rašyti ir diriguoti. Juk ir anas pirma-sis veikia tik su šio žinia. Jei šėtonas gud-rus, tai Dievas dar gudresnis.

Savo veiklos linijas Dievas mums yra nubrėžęs ir net išipareigojęs pažadais jų laikytis. Aišku, čia per ilgą į jas išsamiau leisti. Todėl geriausia baigti žvilgsniu į dar vieną veikėją, kuriame tos Dievo veik-los linijos įbrėžtos ir kuri mums visiems to-čia artima. Tas veikėjas yra žmogaus pri-gimtis.

Daug kas jau bandė ją pakeisti, bet nė vienam nepavyko. Kūrėjo į ją įdiegti polin-kiai gali būti tik trumpam prislopinami, nes po kiek laiko prasimuša iš naujo. Kaip iš žmogaus prigimties negalima išrauti laisvės ilgesio, taip ir laimės trokštančios jo širdies, gražiais šv. Augustino žodžiais, negalima pasotinti kuo kitu, kaip tik Dievu. Tai ska-tina viltingai žvelgti į dvasinių pašaukimų ateitį. Tačiau toji prigimtis tokia, kad, prieš imdami Dievo ilgėtis ir ieškoti, pirma turime išsidūkti po visur kitur ir išragauti visokius gražiai atrodančius pakaitalus. Tik patyrę, kaip jie nesotina, siekiame tikrųjų vertybių. Kaip ilgai užsitęs, iki tai atsitiks mūsų svar-sytyje srityje, galime tik spėlioti iš kai ku-rių ženklų. Jų nagrinėjimas, net ir pats pla-tesnis žmogaus prigimties bruožų gvildeni-mas, būtų atskiras dalykas, neįeinantis į šią dramos apybraižą.

Medaus mėnulis

PIRMOJI FAZĖ

Baltoje saulėje randame
suledėjusi smėlyna.

Takas tvinksta sniegu,
kalendoriui neišeikus
žvirgždų ar sniegulių.

Po snieglažomis varstome
dienas: sustojęs laikrodis
nepakerta laimės.

Plaštakose šaltos šakos
pražysta snūdžių syvu
skaidriu klestėjimu,
palikdamos standžią išnarą
mūsų prisiminimuose.

ANTROJI FAZĖ

Medinio mėnulio skeveldromis
keliamo namų griaučius.
Iš aukštumos sklinda
gera nuotaika, glostanti
kieto naktinėjimo randą.

Apvaliam langui užsimerkus,
nereikia sienų. Visa varoma
nuotaikingo mėnulio,
atsiliepiančio juokingam
atšvaistui slėnyje.

Skersai iškelta balki,
pamiškės atnešta statybai,
išlaikome be nuovargio.
Iš šokio suraizgytas stogas
smagiai siūbuoja antplūdžiu.

Gintaru apsidengia pastogė.
Matome tą patį, ką palikome,
šviesiai geltonai atkartotą.
Užversime mėnuliui ant rago
spindinčias akis.

TREČIOJI FAZĖ

Sunešti į avilį saulėtekliai.
Tėvas kuopia medų ne vienas:
rimtai seka šešėliai kitų laukų.

Tu ir aš saldiname rytą
sklidinu dovanotu samčiu.
Neišsemiamas jo dubuo.

Rytuose nebaugus debesų
sklidus slinkimas.
Vis tiek jau sužėrėta.

KETVIRTOJI FAZĖ

Kur stabtelėjai, žalia properša.
Joje mojuoja anglies žuvsys,
anachronistiškai nerangios.
Voratinklių ūsais, perlo akimis,
lavos galvomis be smegenų,
jos seka ne savo saga užmirštos,
ties ledkalniu sustirusios kelionės.

Pasilenkiu pilnai ties tavo akimis.
Sušvyti auksu atgijęs žvynas.
Sulipinų sutrūkusias mintis
ir vėl klausausi teliūškavimo.

PENKTOJI FAZĖ

Peteliškių sparnuose įskaitomas
kalendorius pereina į mėnulio
keistą aštuonveidę grimasą.
Keturi protarpiai vien mūsų.
Mes temstame ir švintame vieni.

Pakėlus sparnus, pilnaties apskritimas
žiedadulkėmis gelsta ir bala žiedais.
Plaštakai nutūpus, šešėliai pritvinksta
rudens sukritimu rusvai mėlynu.
Mėnulio skelti sparnai išsitiese.

ŠEŠTOJI FAZĖ

Trisdešimt šviesėjimu, naktovidžių tik vienas.
Siek manęs, ir aš tiesiuos tavin,
kad sueitų mėnulragiai aniems.

Ten, kur pavasario tik ar rudens
palietimas netikras pakimba,
pilnažiedės aiškios mėnesienos
tamsiaveidis pasaulis keliauja.

Siek manęs, o aš tiesiuos namo.
Į atogražą saulę pakrypsta.
Spindesys neribotas teplinta
apibrėžto neliesto tęsimo.

SEPTINTOJI FAZĖ

Šaltomis naktimis mėnuo skrenda
ragauti nusirpusių kekių.

Išlydime jį, stovėdami prieangy,
pasidave dienai.

Ilgi ilgesingi laišakai
ieško stalo po vaismedžiu.
Bet vanagai juos pagriebia,
palikdami kreivas nuotrupas.

Ką gerei, ką valgei, pilnaveidi mėnuli,
pasakų šiltesnėse šalyse?
Kada ir kaip, vėlyvasis mėnuli,
suradai tikslią bangą atgal?

Belapių medžiu išblaškyti,
nenugirstame bildesio.

Jis užburia ir užima akiratį
debesų skruostais ir kometų akimis.

AŠTUNTOJI FAZĖ

Saulabroliai delsia, kol sugriši.

Spinduliai atbuke mėnesienoje.

Peteliškės neria į tuščią narvą.

Dienos dingsta be vardo.

Gintaras laša dusliai.

Medus brinksta gėlėse.

Tu užsiėmęs pakraštyje,

kol aš taisau samčių dugnus.

VALANDĖLĖ SU ĮŽYMYBĖMIS

JUOZAS PRUNSKIS

Moderniojo žmogaus pasimetimas daugeliui sudaro įspūdį, kad religinis jausmas ima stipriai blėsti ir kaskart jam mažiau vietos beskirama privačiame ir visuomeniniame gyvenime.

Tačiau šitokia nuomonė susidaro daugiausia dėl paviršutiniško faktų pažinimo. Gyvenime mes turime gausiai liudijimų, kurie padeda viltingai žiūrėti į religiją ir jos ateitį.

LAWRENCE WELK PASAULĖŽIŪRA

Daugelis mėgstame sekmadieniais žiūrėti Lawrence Welk televizijos programos. Tik ne visi žinome, kad tas didis menininkas didžiai vertina religiją. Savo autobiografiame veikalė "Ah-One, Ah-Two" jis kelia reikalavimą:

— Gražinkite Dievą atgal į mokyklas. Mūsų monetos, mūsų tautos šūkis skelbia: "Pasitikime Dievu". Gerai, tai pasitikėkime ir tuo būdu duokime mūsų jauniems žmonėms visų didžiausių dovaną.

Religiją jis laiko pagrindiniu reikalu gyvenime. Minėtos knygos paskutiniame puslapyje jis pabrėžia:

— Pagrindiniausias gyvenimo reikalas, prašokstąs reikalingumą maisto, šilimos,

meilės — labiausiai svarbus reikalas yra Dievo reikalingumas.

Tai nėra tik jo žodžiai. Juos lydi jo gyvenimo praktika. Buvo dienų, kad Lawrence Welk, temiegojęs valandą laiko, kėlėsi išklausyti šv. mišių. Jis, kokiam daiktui dingus, nevensia pasimelsti prie šv. Antano...

Savo minėtoje knygoje kalbėdamas apie sudarytąją savo programoms televizijos šeimą, jis džiaugiasi sėkmingu darbu, nes jų sistema "turi šaknis Dievo įstatymuose, tuose principuose, kurie sukūrė mūsų tautą ir ją išaugino į visą jos didybę. Manau, kad mes dabar turime susilaukti atgimimo tų dvasinių vertybių, nes istorija pakartotina yra parodžiusi, kad tauta, kuri ignoruoja Dievo įstatymus, negali išlikti. Tie įstatymai amžini ir nesikeičiantieji. Kuo darausi senesnis, tuo labiau suvokiu, kaip svarbūs jie yra, stovėdami tiesos švyturiu, nušviečiančiu mūsų taką amžių kelionėje. Senieji nuostatai vis pasilieka geriausi, nes jie išlaikė laiko egzaminus".

NUO KOMUNIZMO PRIE KRISTAUS

Buvęs Juodųjų Panterų informacijų ministris Eldridge Cleaver dabar nevensia viešai pasipasakoti:

— Mano vardas yra Eldridge Cleaver. Per 22 metus aš studijavau ir praktikavau komunistų ideologiją. Tada aš veidas į veidą susitikau su kitos rūšies revoliucionieriumi. Jo vardas yra Jėzus Kristus... Ar galima pasitikėti, kad Jis išnarplios susimaišiusį pasaulį ir sujauktą gyvenimą? Taip, aš esu gyvas to įrodymas.

Solistė Jeannie C. Riley nebijo pasisakyti, kad ji atrado ramybę ir laimę Kristuje. Scenos darbuotojas Joey Adams surinko labai įdomios medžiagos apie pasaulėžiūrą eilės garsenybių. Matydami juos ir jas scenoje ar ekrane, kur dabar veikalai nepasizymi rimitimi, susidarome įspūdį, kad aktorių, dainininkų tarpe tėra tik lengvabūdziai. Tačiau yra gausių faktų, įrodančių, kiek daug jų tarpe yra asmenų su Gilesniais įsitikinimais. Tai atskleidžia ir J. Adams knyga "The God Bit". Jau knygos įžangoje autorius pasakoja pažįstąs vieną aktorių, kuris parašė knygą apie ateizmą ir paskiau meldavosi, kad ta knyga patektų tarp labiausiai perkamų... Adams pasisako, kad nuo aktorės Jane Russell, ypač pasižymėjusios "The Outlaw" vaidyboje, jis gavo specialią dovaną — Šv. Raštą su įrašu: "Viskas virsta į gera tiems, kurie myli Dievą".

SOLISTO TRAGEDIJA IR PRISIKĖLIMAS

Įdomi dainininko Johnny Cash gyvenimo istorija. Jo įdainuotų plokštelių buvo išpirkta milijonai. Bet jo pasisekimą ėmė žlugdyti narkotikai, už kuriuos jis net pateko į kalėjimą. Kalėjimo prižiūrėtojas pasiskė, kad jis yra pamėgęs to solisto plokšteles ir į jį kalbėjo: "Nežinau, ką tu galvoji apie savo talentą, bet jeigu galvoji, kad jį gavai nuo Dievo, tai žinok, kad tu žlugdai tą kūną, į kurį Jis tą talentą įdėjo..." Ir prižiūrėtojas jį paleido iš kalėjimo. Toliau Johnny Cash pasakojasi:

— Tą rytą išėjęs į saulę aš mečiau greitą žvilgsnį į savo gyvenimą per paskutinius septynerius metus. Aš suvokiau, kad turiu būti geresnis, negu buvau. Gal būt, tas Dievo priminimas nušvietė man protą. Mano tėvai buvo religingi. Tikėjimas

man visada reiškė daug. Bet iki to ryto neatėjo man į galvą mintis kreiptis į Dievą, siekiant nusikratyti narkotikų įpročio. Staiga prisiminiau: Dievas man davė laisvą valią, o aš, kaip kvailys, nusprendžiau bandyti narkotikus, kurie man atėmė valios laisvę. Supratau, kad norėdamas vėl išsilaivinti, turiu sutelkti visą valios jėgą, kurią tik galiu, ir žinojau, kad ta jėga tegali ateiti tik iš Dievo, kuris mane sutvėrė laisvą. Aš prašiau Jį veikti į mane.

AKTORIUS IR DAINININKĖ

Filmų žvaigždė Pat O'Brien, dalyvavęs daugiau kaip šimto filmų sukūrimė, apie savo nusistatymus pareiškia:

— Tikėjimas yra mano gyvenimas. Gal mano gyvenimas nėra taip platus kaip Einsteino, nėra taip paskendęs paslaptingoje tamsoje kaip Freudo, nėra toks laukiniškas ir žiaurus kaip Markso, bet mano pasaulis yra perpildytas didžiausiais šešėliais Mozės ir Abraomo, mokymais Izaijo ir Jeremijo ir amžiniais dieviškojo Jėzaus Kristaus žodžiais. Tikėjimo malda, kurios aš išmokau ant motinos kelių, sudaro mano gyvenimo ir meilės standartą, kurio aš neatiduočiau už jokių atlyginimus pasaulyje.

Dainininkė Kate Smith per penkis dešimtmečius pasiliko tarp pirmaujančių žvaigždžių. Paklausta, kodėl ji po to nepasitraukė nuo scenos, ji kalbėjo:

— Nes Dievas man davė muzikinius sugebėjimus, kuriuos privalau naudoti... Iš Dievo gautas talentas turi būti branginamas. Žinau, kad mano balsas yra Dievo dovana, nes iki ketverių metų aš visai nekalbėjau. Mano motina manė, kad esu kurčia nebylė. Bet vieną dieną motina išgirdo dainuojant ir mane paklausė: "Ar tai tu, Kotriną?" Aš atsakiau: "Taip, mama". Ir tai buvo mano pirmieji žodžiai, kuriuos aš pasakiau. Nuo to laiko aš nesustoju.

Paklausta, ar ji nejaucia vienatvės, pasilikusi neištekėjusi, ji pasisakė, kad geriau pasirinko dainininkės kelią, vieton ištekėjusi savo laiką ir jėgas skirti vyrui, o vienišumo ji nejaucianti:

— Aš niekada nesu viena. Atminki, aš

tikiu Dievą ir žinau, kad Jis visada su manimi. Kaip aš galiu jaustis vieniša?

NELAIMIU PRISLĖGTI

Kita talentinga moteris Helen Hayes pasakojasi, kaip ji desperatiškai sunkiai pergyveno, kai polijo liga mirė jos vienintelė duktė. Ją kankino klausimas — kodėl. Atsakymo ji ieškojo Šv. Rašte, šventųjų gyvenimuose. Pasitraukė nuo draugų, nuo scenos. Bet pamažu ėmė suvokti, kad Dievas randamas veiksmingame gyvenime. Ji sutiko kitą kenčiančią motiną. Su ja galėjo išsiskirti apie savo dukterį, kurios neteko. Helen Hays toliau taip pasakojasi:

— Išmokau nuolankumo, ir Dievo planai man pagaliau išaiškėjo. Dabar žinau, kad kai Jis siunčia priespaudą pagarsėjusiems pasaulyje, tai čia Jo būdas pasakyti: "Niekas nėra privilegijuotas. Visi lygūs..."

Kalbėdami apie garsenybes, prisimename ir didįjį lakūną Eddie Rickenbacker. Kai jis ir jo įgula buvo numušti į jūrą, jie sulipo į keltą. Ilgos dienos be maisto ir be gėrimo juos nubloškė iki beprotybės ribos. Bet Rickenbackeris pradėjo melstis. Pats vienas. Lyg Dievo Apvaizdos siūsta ant jo galvos nusileido žuvėdra, kuri sugauta jiems tapo maisto atgaiva. Jie sulaukė išgelbėjimo.

Televizijos ir filmų aktorius, o taip pat ir scenos žvaigždė William Gargan "mirė" savo profesijai, kai susirgo vėžiu ir 1960 m. buvo jam išoperuota gerklė. Ir ta nelaimė užgulė jį, kai artėjo laikas pasirašyti milijoninę sutartį paruošti seriją televizijos programų. Tačiau, būdamas katalikas, nepalūžo. Jis pareiškė:

— Dievui padedant, aš atsigavau. Ėmiau suvokti, kad kol dar galiu alsuoti, tai vis dar yra koks nors tikslas mano gyvenimui. Nebegalėjau toliau tęsti aktoriaus darbo, bet atradau kitą užsiėmimą, kuris net prasmingesnis už ankstyvesnįjį.

Jis pradėjo keliauti po kalbos reabilitacijos institutus, lankyti senelių grupes, sudarytas iš pacientų, kuriems išoperuotos gerklės, ėmė lankyti vėžio kontrolės organizacijas. Jis pareiškė:

— Aš negaliu pasirodyti švelniais to-

nais, bet neturiu sunkumų pasiekti, kad būčiau suprastas. Ir paskaitose jiems sakau, kad nepaisant kokio amžiaus, jie turi išsitempti, kad išsimokytų vėl kalbėti... Tikėjimas yra didžioji pagalba.

Nupasakojęs eilę šių sunkumų, pagaliau knygos autorius J. Adams prabyla:

— Skausmas nėra blogybė, nebent jis tave nugalėtų.

GARSUSIS PAT BOONE

Garsusis Pat Boone yra religingas. Kartą, jį pristatydamas J. Adams, juokais tarė: "Jis yra taip religingas, kad sekmadienį užsideda vitražinius akinius". Pats Pat Boone yra pasipasakojęs:

— Aš gyvenau Dievo namuose 21 metus, nesutikdamas savo Viešpaties. Aš daug žinojau apie Jį, bet nebuvau sutikęs Jo. Bet aš suvokiau, kad Jėzus Kristus yra gyvas šiandien, kaip Jis buvo gyvas prieš du tūkstančių metų, kai Jis vaikščiojo dulkėtais Galilėjos keliais. Ir, žmogau, kai tu pajunti Jo gyvą buvimą ne tik intelektualistiškai, bet pačia savo dvasia, tada tu žinai! Ir taip mano gyvenimas pasikeitė.

Apie tą didįjį pasikeitimą Pat Boone pasakojasi:

— Mačiau stebuklą savo žmonos akyse, šviesą savo vaikų akyse, turėjau išgyvenimus, kurie neša anapus religijos...

Pat Boone yra turėjęs didelių išgyvenimų, kuriuos jis aprašė savo knygoje "A New Song". Čia jis pasipasakoja, kad buvo turėjęs problemų su gėrimu:

— Ačiū Dievui, kai aš pagaliau suvokiau savo nesėkmę, savo nepajėgumą, Jis grąžino mane į savo draugystę. Ir kai aš Jam sugrąžinau savo gyvenimą ir savo karjerą, kurią buvau sujaukęs, Jis patraukė mane į dar stipresnį ryšį su savimi, ko aš niekada nebuvau nė svajojęs.

Pagaliau Pat Boone pasakojasi:

— Vieną naktį aš meldžiausi su žmona. Prašiau Dievą daug ko: savo šeimai, savo draugams, mūsų tautai, pasauliui. Po eilės tų prašymų aš pasakiau: "O, Tėve, aš Tavęs vis prašau tiek daug, ir tai visą laiką. Ką gi aš pats Tau galėčiau duoti?"

IŠ MILAŠIAUS MISTINIŲ ĮŽVALGŲ

KUN. VYTAUTAS BAGDANAČIUS, MIC

Į šią trumpą analizę mes žiūrime kaip į būdą supažindinti visuomenę su Milašiaus filosofija. Patekti Milašiaus mąstysenos vidun nėra lengva, nes ji labai sodri ir labai sutrauktai išreikšta. Jo raštai labai kondensuoti ir pilni visokių staigmenų. Jie per sunkūs plačiajai visuomenei ir per daug įtartini filosofams.

Domimės Milašium, nes jis yra nepaprastai giedrios ir kilnios krikščioniškosios mistikos atstovas. Meilės dorybė jame spindi didele asketine jėga ir konkrečiu jo gyvenimo grožiu. Kas jį pažino, tas jį laikė šventuoju.

Kitas bruožas gerokai priešingas šiam pirmajam: Milašius labai stipriai aukština jausmą. Net erotinė meilė jo raštuose vaidina didesnę vaidmenį, negu paprastai giliuose autoriuose, pvz. autobiografiniame romane "Meilės įvadas". Milašius savo pergyvenimus aprašo ramiai, o gyvenimo pabaigoje nejučia pareigos pasiteisinti ar jų pamerkti, kaip daro šv. Augustinas. Priešingai, net stengiasi gilintis į šio jausmo gelmes ir nori jose išvelgti vertingų pradų. Savo jausmus naujai suderina su labai giliai ir nuoširdžiai išgyvenamu krikščioniškosios tobulybės siekimu.

Milašiaus filosofijos įžvalgos, kurias norime apžvelgti ir vertinti, yra aštuntajame jo raštų tome. Visus jo raštus (dešimt tomų) po jo mirties ryžosi išleisti Šveicarijos Frei-

burgo universitetas. Yra išleista penki pirmieji tomai ir aštuntasis. Aštuntajame tome išspausdinta poema "Les Arcanes", Hiramio malda ir paties Milašiaus parašytas platus poemos komentaras. Ši "Mistinė poema" susideda iš 107 nerimuotų strofų — neilgų, greičiau filosofiskų negu poetiskų, pasiskaidymų, nuo dviejų iki dvylikos eilučių ilgio. Poemoje autorius kreipiasi į Hiramą (buvusį Saliamono amžininką ir Tiro karalių), vadinamas jį rytojaus Katalikų Bažnyčios architektu ir visuotinio tikėjimo, meno ir mokslo karaliumi. "Mistinė poema" yra ankstesnių Milašiaus raštų "Ars Magna" tęsias. Abu veikalus bus sukūręs 1914—1916 metais.

"Hiramio malda" užbaigia šį mistinį veikalą. Joje Hiramą kreipiasi į Tėvą, Sūnų ir Dvasią, kurie duoda savo šviesą ir savo kraują. Visą tolimesnę knygos dalį užima "Mistikos poemai" komentaras, pavadintas egzegetinėmis pastabomis, nors autorius nesitiki, kad bendralaikiai jį suprastų: "Ars Magna ir Mistinę poemą autorius rašė ne savo laiko žmonėms". Mūsų trumpoje studijoje pagrindinė medžiaga bus imama iš poemos komentaro.

ERDVĖ, ŠVIESA IR KRAUJO APYTAKA

Įdomu, kad pagrindinė Milašiaus metafizikos problema yra kartu ir aktuali mūsų dienų fizikos problema. Šiandien visas pasaulis domisi satelitų, tolimų planetų tyrimo ir radijo astronomijos iškeltu erdvės klausimu. Kas yra erdvė, darosi ne vien matematikų, fizikų ar filosofų, bet ir plačiosios visuomenės klausimas.

Savo metafizikos pagrindinį rūpestį Milašius apibūdina šitaip: "Ilgai jaučiausi tarsi prieš šalyje, supamas dienų ir naktų, liūdesio ir džiaugsmo, polėkio ir nuobodulio. Bet vieną vakarą, užsigaudamas į suolą sename gėlių turguje prie Madeleine (Paryžiuje), staiga aš, jei taip galima sakyti, grįžau į save. Tai, kas mane šitaip kankino, buvo po tūkstančiais meilės, baimės, išdi-

---

— Ir savo dvasioje, — sako toliau Pat Boone, — aš išgirdau Dievo žodį: "Tik duok man save, o aš tau atiduosiu pats save". Koks nelygus mainas. Mums tereikia atiduoti save Jam, o Kristus jau prieš du tūkstančius metų pasakė, kad Dievas taip numylėjo pasaulį, kad atidavė savo vienatinį Sūnų. Kas Jį tikės, nežus, o turės amžinąjį gyvenimą. Tai neįtikimas, begalinės vertės mainas. Garbė gyvajam Dievui! Jis nori tai padaryti ir dėl tavęs. Ar leisi Jam?

dumo ir bodėjimosi kaukių pasislėpusi amžinai neišsprendžiama erdvės problema”.

Bet erdvė nėra pagrindinis ir svarbiausias jo filosofijos objektas. Erdvė tam tikra prasme yra jo priešas: ji paslepia nuo akių absoliutą, nes Milašiui pati erdvė nėra begalinė arba absoliutinė. Norėdamas išsiaiškinti erdvę, Milašius ją supranta ne kaip grynai fizikos problemą, bet kaip žmogaus problemą: “Erdvės sąvoka glaudžiai susijusi su didžiąja mūsų būties paslaptimi, būtent, su kraujo apytaka...” Čia mes susitinkame su kraujo sąvoka, kuri Milašiaus filosofijoje vaidina žymų vaidmenį, ne tik jungiantį žmogų su erdvės problema, bet ir patį žmogų išaiškinantį, patį pasaulio turinį metafizine prasme atskleidžiantį.

Kaip supranta Milašius kraują, kraujo apytaką mistinėse išvalgose? “Kraujas yra tas pat, kas visata. Tik vienas yra makrokosmas, o kitas mikrokosmas. Visata, kaip ir kraujas, spiečia visose dalyse spontaniškai...” Kraujyje jis pastebi ypač visatos gyvastingumą: “Kraujas yra bendraamžis su ‘fiat’ (t.y. su pasaulio sukūrimu, V. Bgd.). Jis yra magiška pirminio dvasinio impulso substancija; spontaniškas, gyvas mirijadų visatų judesys”. Milašius aiškina pasaulio sukūrimą: “Fiat yra nekūninės šviesos perkeitimas į fizinę šviesą. Mes išaiškinome, kaip kraujo pasirodymas sutampa su šiuo veiksmu. Kilęs, kaip ir medžiaginis pasaulis, iš staigaus dvasinės šviesos persikeitimo, kraujas yra tas pat, kas visata”. Tiek visatos kraujas, tiek žmogaus kraujas yra kilęs iš Dievybės, iš Dievybės nekūninės šviesos, kuri “prasiveržia pirmajame erdvės — medžiagos ugniniame taške, iš kur ji ejo savo keliu fizinės šviesos išvaizda, iškeičiamos į kūno esmę — elektrą”.

JUDESYS IR ATMINTIS

Žmoguje kraujo apytaka vaidina du svarbius vaidmenis. Visų pirma, kraujas čia reiškia judesį, svarbų sukurtojo pasaulio reiškinį. Antra, kraujas žmoguje reiškia šviesą — ne fizinę šviesą, bet tą šviesą, kuri pasaulį sukūrė. Apie Adomo sukūrimą Milašius rašo: “Pirmoji Adomo mintis buvo

konstatavimas savo judesio. Nuo šio judesio pirminė sąvoka susiplakė su pačia kraujo apytaka. O kraujas buvo kilęs, kartu su kuriančiąja pasaulio šviesa, iš nekūninės šviesos persikeitimo. Taigi totalinė visatos šviesa tekėjo karaliaus širdyje ir gyslose”. Judesys Milašiaus kosmologijoje vaidina labai didelį vaidmenį. Judesį varo visuotinis kraujas, besireiškiantis visatoje ir žmogaus organizme.

Šviesa, kuri reiškiasi žmoguje, turi atminties formą: “Adomas buvo suvereninė atmintis. Ištrauktas iš kosminės substancijos, jis atsiminė savo nuostabios jėgos sušukimą, panašų į saulėtą švino juoką, paverstą aukso. Ši totalinė šviesa buvo absoliutinė dvasinės visatos kilmės atmintis: fizinės šviesos ir kraujo, Makrokosmo ir Mikrokosmo”. Atmintis Milašiui turi didelės religinės reikšmės. Netikėjamą jis laiko ne kuo kitu, kaip žmonijos užsimiršimu, kad ji yra kilusi iš Dievo.

PROTAS, PAŽINIMAS IR ŽMOGUS

Skirdamas labai didelį vaidmenį atminčiai ir jai suteikdamas religinės prasmės, Milašius ne tiek daug reikšmės skiria žmogaus protui, kaip pažinėjui, nes pažinimą jis taip pat padaro kraujo apytakos funkcija. Protas tada lieka daugiau kaip pažinimo perkeitėjas ir jo tvarkytojas: protinis pažinimas priklauso nuo žmogaus širdies ir nuo jausmo.

Kraujo šviesa Milašiui yra ne protinio pažinimo pagrindas, bet ir dvasinio tobulumo atrama: “Iš šios šviesos, iš žmogiškojo kraujo kyla dvasinis tobulumas. Bent tokia buvo jo dvasinė prigimtis Adome, žmoguje, kurio širdis ir protas vienbalsiai skelbė dvejopą vyksmą: fizinio ir dvasinio gyvenimo. Pirmasis kūrė erdvę, laiką, medžiagą, o antrasis buvo visuotinės kilmės atminties buveinė”. Žmogaus tobulumas šalia fizinės pusės dvasinėje plotmėje išvirsta į atmintį, kuri yra ne kas kita, kaip žmonijos ir viso pasaulio kilimo iš Dievo atsiminimas.

Žmogaus sampratą Milašius kildina iš dviejų sąvokų: Dievo ir erdvės. Dievas yra suprojektavęs tam tikrą šviesą erdvėje; tai

ir sudaro žmogų: "Aš (žmogus) esu pasaulio Karalius, padarytas savo krauju iš nekūninės šviesos pasikeitimo; mano vieta (kartu su mano tvarkai pavaldaus pasaulio) yra unikali. Ji yra ta nebūtis, kurion Dievas įliejo šią šviesą. Bet nebūtis yra išorės prototipas. Vien dėl šios nebūties priežasties aš esu išorinis Dievo idėjoje. Bet nebūtis yra ne kas kita, kaip trūkumas erdvės, laiko, medžiagos ir judesio. O aš esu tame, kuris yra".

Kūną Milašius laiko tobulu dalyku, sukurtu nekūniškos šviesos judesiu. Medžiagai neskiria labai aukšto vaidmens žmogaus filosofijoje, laikydamas ją nebyle: "Aš pats apsisiešiu tame dalyke, kuris yra nebylus ir mąsto. Ir manyje ji gauna savo pačios savimone".

NUODĖMĖ IR PRISIKĖLIMAS

Žmogaus nupuoliną Milašius supranta kaip dieviškosios šviesos vizijos iškeitimą į medžiagos pasaulį, taip kad žmogaus kraują pasmerktas begaliniam apgaulingiems sukuriams: "Adomo nusikaltimas ne tik iškeitė mūsų vaizduotėje esančios dieviškos šviesos viziją į medžiagos visatą, padėta savo pačios begalinėje tamsoje; jis taip pat aptemdė dvasinę atminties saulės šviesą, tuo būdu suliedamas mūsų aistrų pavergtą kraują su fizine ugnimi, kuri pati yra paprasta medžiaga, padėta begalinėje erdvėje (nebent šis kraujas apsigina nuo pavergimo malda, kuri iš esmės yra dvasinė šviesa). Kitaip, kraujas yra pasmerktas begaliniam sukuriams, keliamiems melagingos fizinės ugnies, patalpintos klaidingoje erdvėje, aptariamoje vien begaliniu dauginimusi".

Kadangi žmogaus nupuolimas pasireiškė jo kraujo sumaterialinimu, tai atpirkimas vyksta, kai kraujui grąžinama jo pirmą kartą dieviškoji prasmė kryžiaus auka: "Sūnus (Kristus) duoda savo kraują, kaip Tėvas skleidžia savo šviesą tam, kad nusikaltusio žmogaus palikuonys atgautų savo teises; kad iš naujo gimęs Adomas atsisakytų beribės erdvės, savo tamsybių karalystės ir, įsisąmoninęs fizinės šviesos ir kraujo vienumu pirmajame nekūniško aiškumo judė-

syje visatą įprasminytą kaip tik šioje šviesoje". Prarastą šviesą kraujui grąžina auka, "visuotinis permaldaujamas aukos įstatymas, kur kraujas ir gyvybė atsiveria šviesai..."

Kraujo apytakos mistika savo viršūnes pasiekia aiškindama kūno prisikėlimą iš mirusiųjų. Jeigu dabartiniame gyvenime fizinė ir dvasinė šviesa yra atsidalijusios, tai jos vėl savo harmoniją pasiekia, kūnui prisikėlus garbėje: "...po Paskutiniojo teismo dvasinė kraujo šviesa ir jos sesuo fizinė šviesa, kūno esmė, susilies, viena antrą persunkdamos, į vieną nekūninę šviesą, į tą pačią, kuri buvo paskleista kūrimo pradžioje. Ši atstatytoji šviesa grįš į dieviškąsias buveines su visais tais kūnais, kurių esmė buvo fizinė šviesa, perkeista į elektą". Žiūrėjimas į kūną ne vien kaip į medžiagą, bet ir kaip į šviesos apraišką, padeda suprasti kūno prisikėlimą. Kūno prisikėlimo įžvalga vainikuoja Milašiaus kraujo apytakos-šviesos mistinę filosofiją.

(b.d.)

• Išauginęs 6 savo vaikus ir net 49 augintinius, John W. Drisch mirė Evanstone, Ill. Jis buvo vienas iš pirmaujančių Illinois universiteto atletų, krepšinio komandos kapitonas; buvo Krikščioniškų šeimų sąjūdžio vadovybė, įsteigė Piliečių komitetą darbu aprūpinti, sukūrė Jaunųjų gail. seserų draugiją.

• Hollywoode buvo suorganizuota filmų ir televizijos darbuotojų bendra komunija ir pusryčiai. Dalyvavo Jane Wyatt, Loretta Young, Virginia Grey, Anthony Caruso, Paul Pacerni, Meredith Willson su žmona, Mike Frankovich su žmona, Binnie Barnes, Jern Perkins Barrymore su vyresniu sūnum John Barrymore, Julianna McCarthy, John McCook ir kiti.

• JAV-se ir Kanadoje katalikai leidžia 461 laikraštį ir žurnalą, kurių bendras tiražas yra 23.818.099. Taip skelbia *Catholic Press Directory*, kurį neseniai išleido Katalikų spaudos draugija.

ŠEIMA

Uošvė į namus — ramybės nebus

(Gyvenimo vaizdeliai)

Vytautas Kasnis

Brrr... durų skambutis. Po minutės girdžiu: "Ar Kasnis namie?" O po kitos ir perkūnas be žaibų sugriaudė: "Teisybę apie šeimas rašai. Kai boba nebesusivaldo, duok diržų, o kai vyras žirgo balsu ima žvengti, kočėlu vožk. Grįš tada ramybė ir meilė atsiras. Tą tavo bobulės pasakymą apie Dievo baimę reikia visiems į galvas įkalti..."

Stovi simpatinga (su žaviu šypsniu) ponina prie durų ir kalba, kaip žirnius maldama. Tik dabar, po minutės kitos labas pasakė.

"Macijauskienė mano pavardė, — sako ji šypsodamasi, — juk pažįsti mane, mano vyrą. Mudu gi nuo Pašvitinio, tavo kaimynai. Su tavo seseria Jonišchio gimnaziją lankėm. Tad, sakau, eisiu su tavim pasikalbėti, širdį išlieti. Juk žinai, tris sūnus ir vieną dukterį išauginau. Tik jaunylis dar nevedęs. Ir gerai daro, kad neskuba. Spės prisivalgyti to medaus. Ir mudviem su vyru didelę paguoda, kad jis kartu su mumis gyvena. Kai ves, žinai, marti mus užkaupos. Toks jau čia paprotys. Nebėra patriarchalinės šeimos meilės, to gražaus tarpusavio ryšio.

Jonas (juk pažįsti jį gerai) gyvena toli, tad rečiau aplankom, o pas Petrą vis dažniau nuvažiuojam ir vis su ašarom grįžtam namo. Tiek jau ta martelė įskaudina širdį. Mes ją mylim, viską, ką tik turime, jai atiduodame, o ji mums niekadros šiltesnio, geresnio žodžio nepasakys. Ir mūsų sūnų, savo vyrą, taip nustatė prieš mus, kad ir jis mūsų nebemyli. Net savo mažom dukrytėm sako, kad mūsų nereikia mylėti, kad mes šiokie ir anokie.

Atvažiavę jų aplankyti, taip ir kiūtina-me į drėgną rūšį, kur mums nakvynei lova padėta. Čia ir valgyti išsiverdame, nes ji nenori, kad eitume į jos virtuvę. Tik pagalvok, niekadros ji mūsų nepavaišins, kavos puoduko nepasiūlys ir didelę malonę padaro, kai ateina į rūšį ko nors pasiimti, labas pasako. Mat, pasakojau tau visa tai, kad apie šeimų gyvenimą rašai, o apie marčias ir žentus — nė mur mur. O rašyti reikia. Jie yra tie, kurie piauna šakas nuo šeimos kamieno. Kokį blogą pavyzdį rodo savo vaikams. Juk netruks prabėgti metai, ir jie bus seneliai. Ir taip eis iš genties į gentį.

Papasakosiu tau juoką tik klausyk, — gerdama kavą ir rūkydama cigaretes tęsia toliau, nė neleisdama man įsiterpti į pokalbį, — vyrą martelė taip įžuliai įskaudino, jog jis tik mano prašomas važiuoja sūnaus aplankyti. Aš vis teisindavau ją, kad ji nervinga, nuvargusi, augina tris dukreles, turi daug darbo, be to, rašo mokslinį darbą, mėgindama viską nuspalvinti labai gražiomis spalvomis. O buvo taip, — ji pasakodama ima juoktis, — vyras nuvežė sūnui iš Lietuvos gautas plokšteles su gražiomis dainomis, nes jis norėjo jas persirašyti į juosteles. Pažadėjo vieną kopiją ir broliui padaryti. Kai mes gavome juostelę, prieš siųsdami vyresniajam sūnui, nutarėm išbandyti, ar gerai įrašė. Ir kaip ten buvo, kaip nebuvo, po dviejų dienų buvo įrašytas sūnaus Petro ir marčios pasikalbėjimas po mūsų telefoninio pasikalbėjimo su jais. Juostelės pradžioje įrašyta, kad sūnus klausia Dailios, kodėl ji nenorėjo kalbėti telefonu su jo

tėvais. Reikėjo nors labas pasakyti. Po to užrašytas šeimos barnis. Trisdešimt aštuonių minučių drama su isteriškais šauksmais, ašaromis. Sūnus užstoja savo tėvus, o ji juos paplavomis plauna. Kodėl, girdi, Jonui jie davė 10.000 dolerių naujo namo statybai, o jiems tik baldus nupirko (iš tikrųjų mes abiem davėm po lygiai), kodėl mes važinėjam po pasaulį, o jai neduodame tų pinigų. Aplamai mes beširdžiai, labai blogi žmonės. O sūnus vis įsiterpia, kaip labai ji mylinti savo tėvus, jiems perkanti brangias dovanas, o jo tėvus užmirštanti arba tik kokį menkniekį kartais padovanoti. Ji nemylinti, nelaukianti atvažiuojant. Juostelės įrašas baigiamas ašaromis ir durų trenksmu.

Kai išklausiau tą juostelę, ir man širdis apkarto. Tada ir aš pritariu savo vyrui, kad mes daugiau ten niekadoms nevažiuosime. Tegul, pagal tą liaudies posakį, ir būna taip, kad uošvė į namus — ramybės nebus. Tegul ten viešpatauja ramybė. Ką anksčiau išgyvenome, iš dalies tik nujausdami ir spėliodami, dabar išgirdome ir mūsų mylimos marčios žodžius. Ji pasakė visa tai, kas jos širdyje gulėjo, ką ji galvojo, kokiais jausmais mūsų atžvilgiu ji gyveno.

Netrukus vyras metams buvo iškeltas tarnybos reikalais į Floridą, tad aš su jaunesniu sūnum nutariau ten nuvažiuoti. Jei patiks, gal galėsime ir pasilikti. Be to, bijojau, kad pasilikus gyventi senoje vietoje, netoli Petro ir marčios Dalios, galiu dar daugiau nesantaikos įnešti į jų šeimos gyvenimą, nors Dalią ir toliau mylėjau, nes mylėdama sūnų, negalėjau nemylėti to žmogaus, kurį jis myli.

Prieš išvažiuodami į Floridą, pasiuntėm Daliai jos vardinių progą 500 dolerių, ką visados darydavome, ir nevykome jos pasveikinti asmeniškai, nes tada suvažiuodavo jos visa giminė, ir mes, kaip visados, nebuvome laukiami, nors iš mandagumo ir kviečiami. O vyras, man nežinant, pasiuntė ir kitą dovaną — tą juostelę su įrašytu pasikalbėjimu, pridėdamas laiškeli, kad ši juostelė skiriama jai, kad tik ji, viena būdama, ją išklausytų, ir kad mes ją mylime

kaip savo tikrą dukterį ir kad lauksime atvažiuojant į Floridą.

Dabar šeimos dramos veiksmas persikėlė į Petro ir Dalios namus. Pradžioje Dalia įtarė, kad Petras specialiai tuo juostelės įrašymu pasirūpino ir pasiuntė savo tėvams. Ir su ta mintimi ji kankinosi apie tris mėnesius. Nieko nesakydama, kad gavo iš tėvų juostelę, ji ėmė tyrinėti, ieškoti, kokiū būdu tas pasikalbėjimas buvo į juostelę įrašytas. Kai ji vis dažnai Petrą klausinėdavo apie tų dainų įrašymą, jis pradėjo domėtis, kodėl ji vis apie tai kalba. Tiesa, juk ir Jonas, dažnai paskambindamas telefonu, niekadoms neužsiminė, ar jis tą juostelę gavo. Tik po kurio laiko Petrui šovė mintis į galvą, kad, pradėjus į juostelę rašyti, suskambėjus telefonui, jis darbą sustabdė ir vėliau, po ginčų ir barnių su žmona, niekadoms nebaigė. Taip ir atidavė tėvui skirtą Jonui ir įrašyti nebaigtą juostelę. Tai jis papasakojo ir Daliai. O Dalia atnešė baigtą juostelę ir prašė išklausti.

— Po šimts pyptkių! — suriko Petras, išklauses juostelę. — Matai, kas įvyko, kai greičiausiai paspaudžiau ne tą mygtuką. O gal mergaitės, kurios tada buvo susėdusios aplink aparatą, ėmė ir kitą mygtuką paspaudė. Bet iš kur tu, Dalia, tą juostelę gavai? — dar garsiau, lyg išsigandęs, suriko.

Ir Dalia papasakojo visą istoriją.

— Matai, Petrai, ir gyvenime yra gerų ir blogų mygtukų. Kartais paspaudi blogą ir manai, kad gerai padarei. Paspaudi, rodos, gerą, o žiūrėk — išeina blogai.

— O, Dalia, tu juk žinai, kaip aš tave myliu, — pertraukė ją Petras, — bet tavo rodoma neapykanta mano tėvams priėjo liepto galą. Savo rodomu elgesiu jiems tu atitraukei mane ir nuo bažnyčios, nes kaip aš galėjau maldoje jungtis su tavimi, kai tavo širdyje degė neapykanta artimui, mano artimiausiems žmonėms. Mes pasidarėme didžiausi dvideidžiai. O tai jautė ir mūsų dukrelės, nes vieną kartą pats girdėjau, kaip Daliutė klausė močiutės, kodėl mamytė jos nemyli. O kartą jos visos trys pasirašė po Daliutės rašytu laišku močiutei, ku-

riame rašė, kad, kai jos užaugo, tai pasistatys didelį aukštą namą ir močiutei su seneliu duos pačius geriausius kambarius ir neleis gyventi rūsyje. Tiesa, kartais ir aš esu murmėjęs prieš tavo tėvus, kai matydavau, kad tu pro vienas duris išleisdavai savo tėvus ir gimines, juos apdovanodama ir glamonėdama, o pro kitas, tik mano palydėti, iš rūsio išeidavo mano tėvai, tau nė neatsakius į jų atsiveikinimą.

— Sakyk, Petrai, sakyk viską — man bus geriau ir ramiau. Man reikia bausmės, ir tu mane bausk. Aš visa tai dariau, bijodama, kad tu nenukreiptum savo meilės nuo manęs, nuo mano tėvų, nuo mano giminės. Aš buvau didelė savimyla.

— Gerai, Dalia, tu gyvenk su savo sąžine, — šluostydamas jos ašaras tarė Petras, — ir leisk man gyventi su manąja. Aš turiu dabar važiuoti pas savo tėvus ir jų atsiprašyti, o vėliau atsiprašysiu ir tavo tėvus už jų įskaudinimą. Jei leistum, norėčiau važiuoti su dukrelėmis. Seneliui ir močiutei bus didelis džiaugsmas.

— Ne, Petrai, — visa švitėdama su ašarotomis akimis tarė Dalia, — tu nevažiuosi vienas. Važiuosime visi, visa šeima. Juk už savaitės prasideda atostogos. Seneliai laukia mūsų visų penkių. Aš skambinau jiems telefonu, atsiprašiau. Išsiverkėm visi trys. Aš juos mylėsiu, kaip ir tave, kaip savo tėvelius. Ir tai ne dirbtiniu būdu, bet iš širdies. O, kokia aš laiminga, kiek aš turėsiu džiaugsmo, kai apsikabinsiu močiutę ir senelį! Atvažiuos ir Jonas su šeima. Kalbėjau ir su juo. Taip pat ir tavo sesuo Birutė viešės ten kurį laiką. Jos vyras tik savaitgaliui atvažiuos. Turi universitete vasaros kursą. O, kad greičiau ateitų toji valanda!"

***

Nesibaigianti pabaiga. Ateis ir praeis pavasariai ir vasaros. Su jais žydės Motinos ir Tėvo dienos. Išaugo dovanų kalnai. Džiaugsis vaikai, verks tėvai, riedės upeliais senelių ašaros, kartosis martelių ir žentelių istorijos, augs vaikų vaikai, vaikai taps seneliais, ir vėl nuo pradžios, ir taip tęsis nesibaigianti pabaiga.

O gal ne! Gal grįš Dalios ir Petrai. Su-

grįžti į tikrąjį, gražų gyvenimo kelią juk taip nesunku, taip paprasta.

Ir užtrauksime, broliai, naują giesmę: "Uošvė į namus — daug džiaugsmo bus; marti į namus — džiaugsmo bus; žentelis ateis — diena nušvis".

• Vatikanas gavo teisę panaudoti satelitą savo televizijos programoms.

• Mišrus Notre Dame universiteto choras išleido religinių giesmių plokštelę.

• Rodezijoje kovo mėn. pradžioje rastas sužalotas lavonas nužudyto kun. Manuel Rubio Diaz, 50 m. Šis katalikų kunigas misijose dirbo 28 m. Tai jau vienuoliktas misijonierius, negrų sukilėlių nužudytas Rodezijoje per tris paskutiniuosius mėnesius.

• Londono miesto taryba, D. Britanijoje, paskyrė 170.000 dol. atnaujinimui Westminsterio katalikų katedros. Kard. Hume, Westminsterio arkivyskupas, paskelbė padėką už tą didelį prielankumą.

• Nauju JAV katalikų spaudos sąjungos prezidentu išrinktas Robert Fenton, "Catholic Digest" leidėjas.

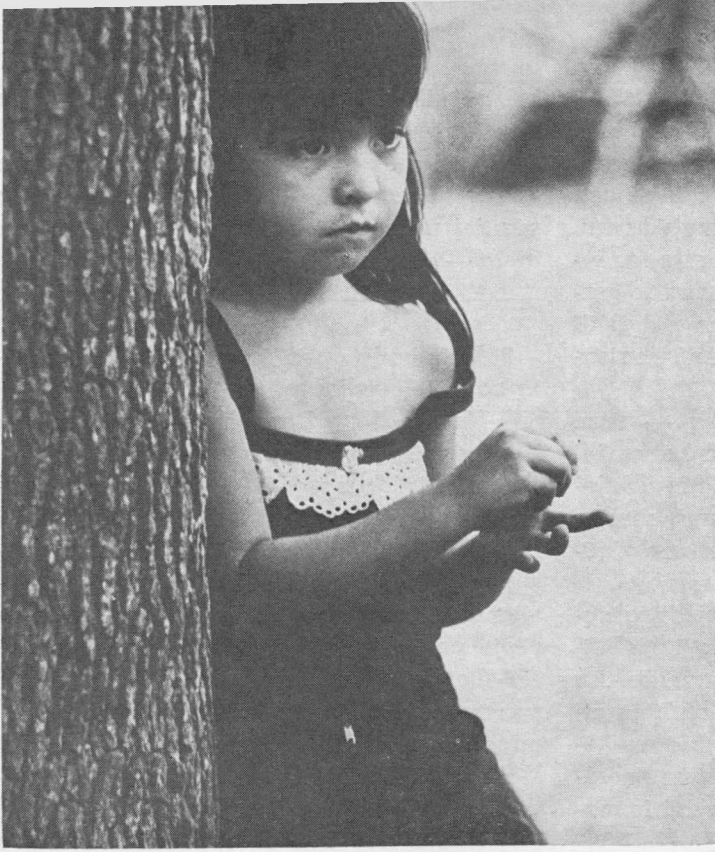
• Kun. Ch. Coulter, 45 m., sukūręs 8 filmus apie misijas, išrinktas Šiaurės Amerikos tėvų kolumbanų direktoriumi.

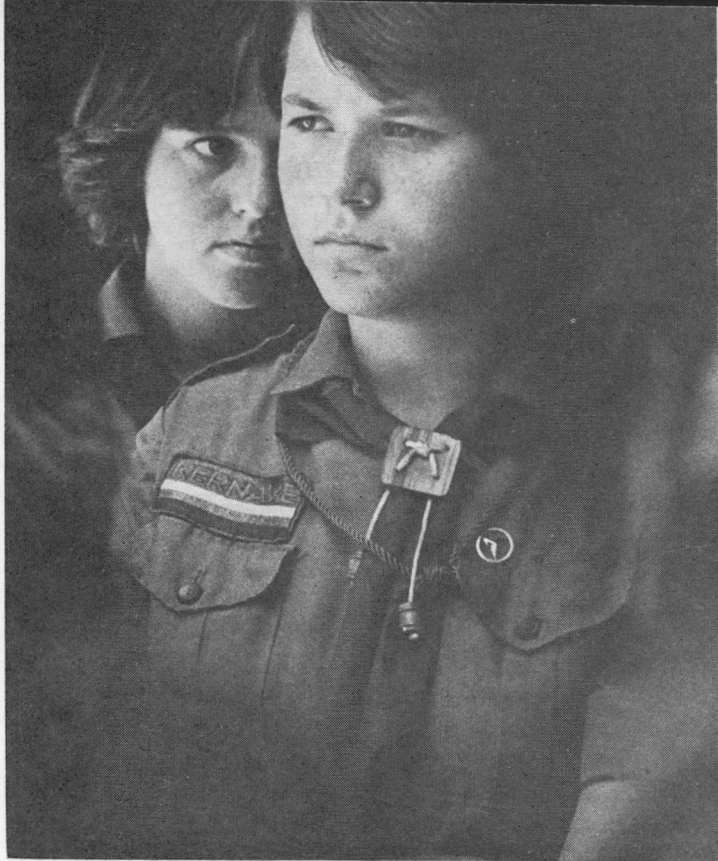
• Prel. Geno Baroni, 46 m., paskirtas JAV Butų ir miestų vystymosi departamento sekretoriaus pavaduotoju. Pirmą kartą toks aukštasis postas šio krašto valdžioje tenka katalikų kunigui. Prel. Baroni yra angliakasis sūnus, prie JAV katalikų konferencijos veikiančio Miestų etninių reikalų centro prezidentas.

• Seselė Mary Helene Blakeslee, vienintelė gydytoja iš Šv. Juozapo seselių kongregacijos, tapo pirmoji moteris, išrinkta į Hartfordo Medicinos draugijos vadovybę.

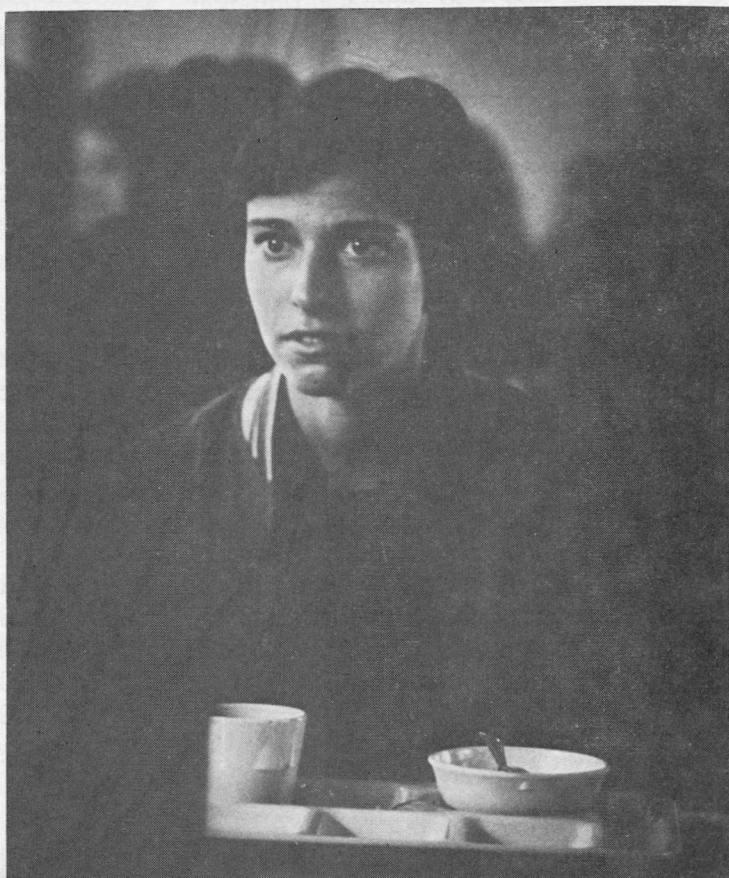
• Notre Dame universiteto mokslo metų užbaigimo iškilmėse gegužės 22 d. pasakys kalbą prez. J. Carteris; jam bus suteiktas teisių garbės daktaro laipsnis.

• Providence vyskupijoje prie ruošiamų 26 naujų katalikų diakonų prisijungė ir 3 episkopalai, tuo būdu ta klasė tapo ekumeninė.

Algirdo Grigaičio
nuotraukos

JAUNIMAS

Išdykusi mergiotė

Ses. M. I. G.

“Prašau nesirūpinti. Man nieko nereikia. Vis tiek rytoj išvažiuoju”. Tie žodžiai buvo pasakyti griežtu balsu tą vakarą, kai atvykau į noviciato namus.

Po ilgų kietos kovos metų su savimi pagaliau nutūpiau P. vienuolyne ir nesivaržiau taip pasakyti, kad išvažiuoju. Namų tylą, nuobodumą ir pagaliau rudens šaltis mane visiškai pribloškė. Tamsa didžiuliame novicijų miegamajame, maža spindinti lempelė prislėgė mano širdį. Vaizdas į eilę išrikiuotų novicijų lovų, atskirtų baltomis užuolaidomis, draskė mano nervus. Viskas atrodė taip skurdu, vienoda, be gyvybės. Naujokių mokytojos saldus mandagumas, novicijos — kūnai be sielos, buvo mano turėtam idealui baisi iliuzija. Bet vis tiek pasilikau.

Pakako vienos nakties, kad atrasčiau pati save. Kai sekančią dieną su dirbtine šypsena paprašiau antklodės, naujokių mokytoja buvo tiek mandagi, kad ji man nepriminė mano vakarykščio pasiryžimo. Tai buvo mano išganymas.

Dingus šešėliams, su tam tikru humoru nugalėjau pirmąjį neišvengiamą susidūrimą su realybe, kurios buvau neišsivaizdavusi anksčiau. Pasijutau naujas žmogus, pasiryžęs kovoti, kad įvykdyčiau idealą, kuris mane pagavo: “Būti Kristaus, su Kristumi ir darbuotis dėl Kristaus”.

Tačiau to pirmojo vakaro įspūdžių niekad nepamiršau. Gal dėl to aš naujai atvykstančias seseris, kai tik jos įžengia į vienuolyną, priimu su tam tikru triukšmu, kad jos šypsotųsi, neatrodytų, kad įžengė į kapus.

Iš savo vaikystės labai mažai ką prisimenu. Buvau labai gyva ir per anksti subrendusi, nepakenčiau jokių suvaržymų, jokios drausmės. Motinai buvau desperacija. Ji negalėjo išlaikyti manęs bent kiek ramesnės, o aš motinai išdarinėdavau visokių pokštų. Mokykloje buvau tikras velniūkštis. Prisimenu seną mokytoją, jau nuvytusią senmergę, kuri dažnai su ašaromis maldavo, kad aš bent valandėlei nurimčiau. O aš buvau neišsemiamą savo išdaigomis. Motinos draugės praminė mane “Šelstančia Audra”. Toji pravardė man labai patiko, o šeimos nariams ji buvo labai skaudi.

Tačiau visi pripažino vieną gerą mano savybę: buvau skrupulingai nuoširdi ir atvira. Niekad nebūčiau sumelavusi už jokus pasaulio turtus. Buvau pasirengusi atkentėti visas mano veiksmų pasekmes, kada tekdavo būti nubaustai. Ar tai juokai, kai mane uždarydavo keliom valandom į tamsų kambarį? O aš labai bijojau tamsos. Kad nugalėčiau baimę, uždaryta dainuodavau visa gerkle visas dainas, kokias tik mokėjau. Tai dar labiau skaudino tuos, kurie mane nubaudė. Motina bijojo, kad aš ateityje būsiu apsigimusi nusikaltėlė. Pasibaigus bausmei, kaip niekur nieko atrodžiau rami. Mano besišypsantis veidas dar labiau kankino motiną ir dar labiau didino jos baimę dėl mano ateities.

Gal būt, dėl to, kai jau turėjau 10 metų, šeimos taryba nusprendė, kad reikia mane atiduoti į vienuolių seserų mokyklą ir pensionatą. Reikėjo pasiruošti egzaminams ir gal dėl to buvau kiek ramesnė. Gerosios seserys po pirmojo bandymo darė viską ir

— — —

meldėsi, bet niekas nepadėjo: po trijų mėnesių jau buvau namie. Toliau niekas nesiūpino mano auklėjimu.

Buvau visiškai laisva. Gal dėl to, kad motina sunkiai susirgo, o tėvas juokdavosi ir džiaugdavosi mano išdaigomis. Tačiau po seserų pensijono pradėjau nekęsti vienuolių. Man jos atrodė neteisingos, melagės. Turiu prisipažinti, kad toks nusistatymas buvo išlikęs ir tada, kai pasijutau turinti pašaukimą į vienuolinį luomą. Tai buvo viena iš išorinių kliūčių, kurių turėjau nugalėti. Mano buvimas seserų mokykloje ir pensijone padarė iš manęs visų vienuolynų ir viso pasaulio seserų priešą. Jau po daugelio metų atsimečiau, kaip vargšė seselė, kuriai buvo pavestas mano amžiaus mergaičių auklėjimas, vos man pajudėjus, suvirpėdavo, laukdama, kas čia bus toliau. Man nežinant, mano draugės buvo paprašytos už mane melstis ir padaryti mažų aukų už mano atsivertimą. Matyt, laikė mane pagone. Tiesą pasakius, mano religinis auklėjimas buvo labai paviršutiniškas. Netgi iš Pirmosios Komunijos beveik nieko neatsimečiau. Jėzus atėjo į mano mažą širdelę, ir aš veik nieko nepajutau. Manau, kad tada Jam nieko nepažadėjau, ir esu tikra, kad Jėzus tada nieko nepasakė mano mažutei sielai. Buvau toli nuo minties, kad vieną gražią dieną Jis pakvies mane Juo sekti.

Nedaug meldavausi savo vaikystės dienomis, kai turėjau 12 ar 13 metų. Aš stebėjau, kai mano draugės, suklupę prieš kryžių, jį kontempliuodavo arba susijaudinę lankydavo Marijai skirtą koplyčią. Tiesa, kartais pajusdavau kažkokį dievišką padvelkimą, kuris tarsi pastūmėdavo mane į tuštumą. Bet tai būdavo reti ir prabėgantieji momentai.

Net ir sulaukusi 15 metų, visiškai nesidomėjau religinėmis problemomis. Man pakako turimo vaikiško tikėjimo. Tvirtai tikėjau, kad yra Dievas, bet apie jį turėjau labai vaikišką supratimą. Pamaldumas į Mariją buvo irgi vaikiškas, daugiau sentimentalus. Neprisimečiau, kad būčiau pažadėjusi kada nors Marijai kokią mažutę auką, pvz. gegužės mėnesį. Prisimindavau savo drau-

gių kolegijoje aukas už mano atsivertimą, ir visa tai atrodė man juokinga.

Buvau vis judri iki kraštutinumo. Su aistra atsidėjau visokios rūšies sportui, bet drauge fanatiškai kovojau už tiesą. Mokiausi mažai, tačiau mokykloje buvau pirmutinė. Mėgau draugystę, labiau berniukų, negu mergaičių. Gatvėse žaisdavome "Plėšikus ir policiją", mėtydavome akmenis į taikinį ir lakskydavome dviračiais, kur lenktyne pralenkdavau visus. Taip pat ir plaukime buvau nepralenkiama. Vieną kartą šokau į vandenį gelbėti skęstančiojo. Kai visi mane sveikino ir dėl tokios drąsos gyrė (bangos buvo tikrai didelės), atsakiau žodžiais, kuriuos paskui ilgai kartojo ir komentavo pažįstamųjų ir šeimos draugų salionuose: "Kad bent kartą man pavyktų tapti didvyre. Garbė — tai viskas! Nieko daugiau netrokštu. Šis lėkštas gyvenimas mane žudo. Norėčiau verčiau ir pati žūti, tačiau su garbe..."

Tada turėjau 14 metų. Tasci mano išdidumas, gal būt, buvo atspindys mano šeimos aplinkos, skaitybos, kino, kurį lankiau su aistra, ir kitų išorinių įtakų. Bet daugiausia toji retorika rodė mano temperamentą. Kai po kelių dienų brolis pašaukė mane, kad savo draugams parodytų "didvyrę", trenkiau durimis ir pabėgau, pasakius keletą nemandagių žodžių. Paskui užsidariau kambaryje ir ilgai verkiau.

Kuris laikas mano sieloj ėmė reikštis netikėti liūdesio ir susmukimo ženklai. Beveik niekad nežinojau, kodėl iš niekur nieko imu karčiomis ašaromis verkti. Jau nebuvau kūdikis. Buvau užaugusi, aukšto ūgio, grakšti ir plona. Motina vis kalbėjo, kad man netinka iki tol mano mėgstami drabužiai: ištampytas megztukas, be sagų pusšvarkis, ant galvos megztinė kepuraitė, niekad nevalyti sunkūs batai ir languotos kojines. Jau buvau panelė ir neturėjau rengtis kaip gatvės vaikėzai. Visa mano apsigynimo dialektika neįtikino motinos. Turėjau rengtis elegantiškai ir palikti savo neatskiriamus draugus bei drauges. Atlyginimui gavau porą puikių slidžių ir pažadą kas sekmadienį išvykti slidinėti.

Negalėjau pakęsti savo amžiaus draugių. Jų sentimentalumas mane tik erzino. Tada dar nepažinau moteriškos tuštybės ir draugių kalbų negalėjau pakęsti. Saldūs romansiukai iš karto mane stebino, bet pamazū ėmė patikti. Jausmai ėmė reikštis ir manyje, mano moteriškumas atbudo, turint 15 metų amžiaus, ir nieko neliko iš tos praejusių metų pramuštgalvės. Netgi tapau rami, tvarkinga. Nustebau, kad tais metais, baigdamą mokslo metus, iš elgesio gavau aukščiausią pažymį. Taip nebuvo nei anksčiau, nei vėliau. Matyt, atrodžiau rami, bet tik iš paviršiaus. Mano sieloje kaupėsi baisi revoliucija.

Ėmiau darytis tikrai bloga. Pasipriešinimas visiems ir viskam pratrūko metais vėliau. Nepakenčiau jokios tvarkos. Kilnumas, kuris lydėdavo mane visuose mano veiksmuose, dabar pasikeitė į egoizmą. Pasidariau išdidi, kandi, net sadistė. Jausminė ir formalistinė iki tol praktikuota religija vienu smūgiu buvo likviduota. Tikrumas, kad yra Dievas, kad reikia laikytis Jo įsakymų — jausmai, kurie visuomet lydėjo mano gyvenimą, dabar pranyko. Nežinojau kito įstatymo, kaip tik savo egoizmą; kito troškimo, kaip tik pabrėžti savo asmenybę; kito tikrumo, kaip tik gyventi, kaip aš noriu, džiaugtis gyvenimu. Ieškojau laimės, bet niekuomet nebuvau tokia nelaiminga. Užsispyrusiai neigiau Dievą, bet niekad labiau nejaučiau Jo esimo, Jo realybės, Jo šaukimo.

Visi artimieji pastebėjo mano pasikeitimą. Mokykloje mokytojai nustebo ir nepažino tos anksčiau, tiesa, gyvos, bet kilnios ir nuoširdžios mokinės. O aš pasidariau užsispyrusi ir viskam prieštaringa. Mano temperamento karštis, kuris anksčiau pateisindavo mano išdaigas, dabar pavirto šaltu, išdidžiu apskaičiavimu. Akys, anksčiau ramios ir skaidrios, dabar pasidarė drumstos ir neramos. Ieškojau džiaugsmo šokiuose, pasilinksminimuose, jaunimo susibėgimuose. Bet tam reikėjo pinigų. Jo pasirūpindavau įvairiais būdais: parduodavau net ir reikalingas knygas, kurias tėvai kelis kartus per metus iš naujo turėjo nupirkti, kyš-

telėdavau ranką į dėžutę, kur motina laikė pinigus, arba į tėvo kišenę, parduodavau vertimus ir namų darbus klasės draugams, už juos atlikdavau įvairius uždavinius, bet visuomet tik už atlyginimą pinigais. Man nieko netrūko, turėjau visko, ko tik norėjau, tačiau širdyje buvo pragaras.

— — —

Kartą religijos mokytojas, jaunas kunigas, išeinant iš mokyklos, mane sulaukė ir "pasveikino" žodžiais, kurie rodė jo susirūpinimą: "Panele, atleisk, kad aš tai pasakau — tu esi ant pražūties kelio". Man tai buvo smūgis. Patylėjęs, juokdamasi atskiačiau, kad aš nebijau jokios pražūties, o jei jis mano apie pragarą, tai aš jau seniai netikiu kunigų pasakoms. Betgi namo grįžus apsiverkiau. Ant visų tą dieną vartotų knygų užrašiau: "Ant pražūties kelio", ir padėjau datą. Tai buvo lotynų sintaksė, istorijos, matematikos vadovėliai, kuriuos ir šiandien saugaju, kaip brangų atminimą.

Nuo to vakaro prasidėjo mano tikra ir rimta dvasinė krizė. Tas Dievas, kurį taip lengvai išbraukiau iš savo gyvenimo, dabar pradėjo atkakliai belstis į mano širdį. Pradėjau skaityti ir studijuoti religinio turinio knygas. Nesiklausiau niekeno patarimo, nes man buvo gėda. Net ir pačiai sau nenorėjau pripažinti, kad kažkas manyje keičiasi. Skaičiau be jokios tvarkos ir atrankos filosofinio, teologinio ir moralinio turinio knygas. Bet tai man nedaug padėjo, tačiau pradėjau suprasti, kad gyvenimas turi kitokią prasmę, kitokią vertę, negu aš iki tol tikėjau. Keletą mėnesių baisiai kankinausi. Norėjau tikėti, bet negalėjau. Norėjau tikėtis, bet nežinojau ko. Bet pagaliau vieną dieną atėjo mano išsigelbėjimas.

— — —

Vienas kunigas paėmė mano sau ir Dievui maištaujančią sielą, išvalė iš jos klaidas, atstatė tvarką ir pamazū ėmė tenai kurti Kristaus karalystę. Atgimimo ir perkeitimo darbas buvo kietas, skaudus ir lėtas. Sunaikinti tiek prietarų, sugriauti tiek klaidingų įsitikinimų, pataisyti tiek klaidų buvo dar ne viskas. Svarbiau buvo iš tų griuvusių išgauti naują gyvybę. Dažnai neo-

fitės staigius užsidegimus sekė ilga rezistencija, gilūs nusivylimai, baisūs abejojimai. Juk tai nebuvo pritrenkianti šviesa Damasko kelyje. Tai buvo lėtas žengimas pirmyn, sunkus skausmingas ieškojimas Kristaus. Bet pagaliau suradau ramybę. O su ramybe ir Kristų, kuris suteikė man pašaukimo dovaną. Bet ne, to pašaukimo tada netroškau, ir dėl to dar reikėjo gerokai pakovoti.

“Kristus, taip, gerai, — sakiau pati sau, — bet nereikia perdėti. Aš nesijaučiu kuo nors skirtinga nuo kitų. Nenoriu sekti Kristų iš labai arti. Būsime su Juo geri draugai, bet daugiau nieko”. Tačiau šaukimas buvo atkaklus. Pagaliau reikėjo jo paklausti.

Toks mano sielos nusiteikimas tęsėsi beveik penkerius metus. Kad palaužtų mano užsispyrimą, Kristus panaudojo visas priemones. Iš išorės buvau visai nepasikeitusi. Gerasis dangaus Tėvas su nepaprasta kantrybe vedė mane į nemirtingą tikrovę, tačiau nematė reikalo, kad aš pakeisčiau savo įpročius, nenorėjo, kad aš atsisakyčiau pasilinksminimų, draugų ir draugių, kas sudarė mano visą gyvenimą. Jis veikė mano viduje, mano sieloje. Iš tikrųjų vidinio mano pasikeitimo niekas nepastebėjo. O kai kartą ištariau nelauktą ir netikėtą žodį — “Būsiu vienuolė” — visi tik pasijuokė: “Ji — vienuolė? Tikriausiai po poros savaičių jau bus namie”. Tokie buvo artimųjų asmenų komentarai.

Iš to mano rezistencijos laikotarpio pamėnėsiu kelis epizodus. Iš tikrųjų mano gėdai turiu pasakyti, kad iki paskutinės dienos bandžiau priešintis malonei.

— — —

“Po plynių! Ir vėl nepataikei į krepšį. Niekad nematėme tavęs taip blogai žaidžiant”. Nustebę draugės negalėjo suprasti, kas su manimi pasidarė. Geriausia krepšinio žaidėja dabar nepajėgia įmesti kamuolio į krepšį. Pradėjau užsispyrusiai žaisti, kaip ir anksčiau. Alsinami rankų muskulai smaugė širdies sielvartą, žibančios akys — vidinę audrą. Vienuolė! Net ir sporto varžybose, tasai žodis mane persekiojo, skambėjo manyje, kas dar labiau mane erzino. Vienuolė? Ne, niekuomet. Sielvartas mane tie-

slog dusino, širdis virpėjo, ir rorėjau verčiau mirti. Ir vėl nepakenčiau drausmės, visur, kur tik galėjau, rodžiau mano charakterio išpuolius. Mokykloje tapau mokytojų peilis. Iš mokslo dalykų, kur anksčiau gaudavau 4-5 ir pasididžiudama parodydavau tėvui, dabar buvo tik 2. Naktimis negalėjau užmigti. Nepadėjo skaitymas, rūkymas. Mane kankino vis tas pats žodis: “Vienuolė”...

O tačiau kai kada tasai žodis man skambėjo, kaip maloni muzika, kuri atveria naujus horizontus, kuri veda į šviesos karalystę, kuri duoda sparnus pakilti nuo žemės. Bet tai buvo labai trumpi momentai, ir tai man atrodė lyg kažkokia prievarta. Nebuvau iš tų, kurios leidžiasi greitai suvedžiojamos. Branginau savo laisvę. O nepasitenkinimas savimi augo. Kiekvienas atsakymas “ne” tik didino skausmą. Tyrinėju kitų akyse džiaugsmą, norėdama tramdyti mano skausmą. Net ir elgetos man rodėsi lyg karaliai. Norėjau išsivilkti iš savo kailio ir apsivilkti pirmąja gatvėje sutikta mergaite. Norėjau išvykti, pabėgti, sulaužyti visokią gyvenimo dienvartę. Bet kuriame krašte pakeisiu savo kailį, kur aš pabėgsiu nuo savęs pačios?

— — —

Artėjo mokslo metų pabaiga. Pažymiai buvo tokie (visa krūva dvejetukų), kad atrodė, jog reiks kursas pakartoti. Buvo aišku, kad liksiu toje pačioje klasėje. Draugės vienos rodė užuojautą ir susirūpinimą manimi, o kitos slaptai džiaugėsi mano nepasisekimu. Žiemą slidinėju užsispyrusiai, atkakliai. Visose lenktynėse laimėjau premijas. Skrisdavau per sniegą lyg beprotė, nepaisydama tvarkos nė pavojų. Tas skridimas atrodė neribota laisvė. Vasaros metu atsidėjau plaukymui, krepšiniui. Bet ir čia tasai paslaptingas balsas mane pasiekdavo. Sportas man buvo tik priedanga slėptis nuo Dievo balso. Vienose krepšinio rungtynėse mano komanda pralošė 16:2. Mano komandos mergaitės palydėjo mane piktais žvilgsniais, o priešingoji komanda nustebo nelauktu laimėjimu. Aš gi bėgte išbėgau iš

sporto aikštės. Net nepakeitusi sportinių drabužių, parbėgau namo ir puoliau į lovą, apsiopylusį ašaromis. Tai buvo išsilaisvinimo ašaros. Mano išdidumas tikėjosi laimėjimo pagyrimų, o štai dabar... Neregima ranka, palaužusi mano išdidumą, vedė mane pažeminimo ir pralaimėjimo keliu, kad priartintų prie Dievo. Tą vakarą pirmą kartą ištariau: "Taip". Bet tai dar nebuvo pasakutinis ir galutinis "taip". Momentus atsidavimo Dievui sekė rezistencija, abejonės, pasipriešinimas. Viskas manyje susikaupė, viskas buvo lyg šaltas ledas ar kietas akmuo. Mačiau savo budrią akimi visa, kas buvo manyje negero: mano užsispyrimas, mano kietumas. Dėl to smerkiau save, nepasitikėjau savimi, nekenčiau savęs. Nartėjau prie Dievo, Jo vengiau, užmerkдавau akis prieš šviesą, kuri norėjo skverbtis į mano širdį. Mano siela tapo lyg paralyžiuota, mano jėgos išseko, mano sparnai palūžo. Prieš Dievą pasidariau nebylė.

Iš tokios baisios padėties galėjau išsigelbėti tik savo dvasios tėvo pagalba. Jis labai kantriai ir diskretiškai išklausydavo mano nusivylimus, mano sielos būklę. Neslėpdamas ir nepateisindamas mano elgesio, jis atskleidė mano sielos gelmes, bet ir nurodė tas aukštybes, kuriose galėjau rasti ramybę. Niekad jis nebandė įtaigoti mano valios. Apsvarsčius viską už ir prieš, aš pati turėjau pasidaryti išvadas. Net ir tada, kai prašydavau, kad jis nurodytų, kaip aš turiu pasielgti, kad jis man kai ką įsakytų, jis to nedarė. Net ir tada, kai jau buvo aišku, kad mane Dievas kviečia, kad aš neturiu priešintis Kristaus balsui, ir tada jis nebandė manęs įtaigoti. Pažadėjo tik melstis už mane ir laukti, kol įvyks Dievo valia.

Jis mane pažino labai gerai ir veikė labai atsargiai ir išmintingai. Tik šiandien aš tai suprantu. Jis žinojo ir tai, kad, kilus pirmoms abejonėms dėl savo pašaukimo, kada jau būsiu novice, gali ateiti krizė kaip tik dėl minties, kad nebuvau laisvai apsisprendusi, ir kad gali kankinti mane abejonė dėl to, kad buvau kitų įtaigota. Dėl to norėjo, kad aš be jokios kieno nors įtakos pati laisvai ir atsakomingly pasispręščiau.

Buvau sugalvojusi su draugais padaryti iškylą — kelių dienų stovyklą palapinėse. Kai jau viskas buvo paruošta, atėjo mintis visa to atsisakyti, nes iškyloje turėjo dalyvauti nelabai patikimi asmenys. Numaciau, kad jų draugystėje bus man sunku išsikvėpti be priekaištų, o gal net padarysiu kokią nuodėmę. Atvirai pasikalbėjau su tėvu. Šį kartą jis man gana griežtai pasakė: "Taip, tu neturi ten dalyvauti, turi nuo tos iškylos atsisakyti". Tėvo žodžiai mane lyg šaltu vandeniu perpylė. Aš laukiau, kad jis nepasisakys taip griežtai prieš mano sumanymą. Jo patarimo klausiau dėl to, kad norėjau nusikratyti atsakomybės, pasiremdama tėvo pritarimu. Pirmą kartą pasitaukė, kad tėvas kategoriškai nepritarė mano planui. Ir tas jo nepritarimas man buvo lygus įsakymui.

Kaip galėjau pasiteisinti prieš savo draugus nedalyvaudama iškyloje, kurią pati buvau suorganizavusi? Viskas jau buvo paruošta. Svargsčiau padėtį ir šiaip ir taip. Neradau kitos išeities, kaip tik susirgti. Tik fizinė kliūtis galėjo pateisinti mano nedalyvavimą iškyloje. Kas daryti? Sėdau ant dviračio — ir pirmyn.

Nukritimas nuo dviračio būty išganymas. Išdarinėjau visokias akrobatikas, bet vis sėdėjau ant dviračio balnelio. Tada pasileidau keliu į pakalnę, nelaikydama stabdžių. Pakalnės gale buvo pavojingas posūkis. Jei ten išlėksiu iš kelio, pasiteisinimas bus tikrai įtikinantis. Kelią žinojau, supratau pavojų, drebėjau iš baimės. Užmerkiau akis ir... kritimas buvo baises. 25 dienos lovoje. Niekas nežinojo, kodėl tas ligos dienas buvau tokia linksma. Tik tėvas suprato. Kada visa apraišiota nedrąsiai jam pasirodžiau, jis tik tiek pasakė: "Vaikeli, to tai nereikėjo daryti", ir nusišypsojo. Manydama, kad esu padariusi gražų gestą, bandžiau paaiškinti tėvui savo planą. O jis tik tiek pasakė: "Buvai neprotinga". Ir viskas tuo pokalbiu baigėsi.

Tuo tarpu metai bėgo. Prasidėjo karas. Pagalvojau, kad ir aš turiu kuo nors pasitarnauti tėvynei. "Būsiu Raudonojo Kryžiaus gailėstingąja seserimi" — nusprendžiau su

slapta mintimi nuslopinti vienuoliškąjį pašaukimą.

Bet... bet staiga apsisprendžiau išvykti į vienuolyną. Nenorėjau būti pabėgėlė. Gailestingosios sesers su raudonu kryželiu kepuraitė būtų buvusi tik pretekstas, tik kompromisas. Išvykau į vienuolyną. Gavau vienuolišką rūbą tyliai, be iškilmių, be garbės. Tapau novicija, staiga, bet neatšaukiamai.

Keletą dienų prieš mano išvykimą į vienuolyną, nežinau kodėl, gal tam, kad mano žingsnis būtų visiškas ir sąmoningas, o gal dėl to, kad tai buvo paskutinis nelabojų puolimas, — dar pasipainiojo meilė. Mano brangiausias kūdikystės draugas staiga paprašė būti jo gyvenimo drauge. Taip paprastai, švelniai, išvykdamas į kariuomenę, prašė, kad aš jo palaukčiau ir tapčiau jo žmona. Nustebau. Visuomet jis man buvo mielas draugas, aš jį mylėjau, bet lyg sesuo brolių. Jis irgi prisipažino, kad anksčiau taip yra buvę, bet kai pradėjęs galvoti, kas turėtų būti jo vaikų motina, tada jam įstrigo mano vardas ir mano veidas.

Aš jam tada atvirai pasakiau, kad, Dievo malonei veikiant, supratau, kad yra aukštesnė meilė, viršesnė už žemiškąją, kad mano širdis trokšta dieviškosios meilės, o jos atspindys bus žmonių, visų žmonių, ne vieno, meilė. Papasakojau jam, kaip stengiausi kratytis tokios meilės, tačiau jau toliau negalėjau jos nuslopinti.

Vėliau sužinojau, kad jis, kada aš jau buvau toli nuo jo, prieš visus gynė mane ir mano pašaukimo tikrumą bei rimtumą. Jis tvirtino, kad, kiek jam buvau pažįstama, esu pasirinkusi tikrą, paties Dievo nurodytą kelią, ir kad liksiu jam ištikima bet kokia kaina.

Dienos prieš mano išvykimą buvo tikrai skaudžios. Kai tėvams pasakiau savo pasiryžimą, jie tai palaikė pamišimu. Jokio šiltesnio žodžio, vien tik niūri tylą ir pasmerkimas. Visa tai apkartino paskutiniąs mano dienas tėvų namuose. Išvykau viena, visiškai viena, niekeno nepalydėta. Mano dvasis tėvas tada gulėjo ligoninėje. Jis kentėjo ir meldėsi už mane.

Atvykau į vienuolyną su pergales vėliava. Bet netrukus pusiau linksma, pusiau skaudi baimė ėmė mane kankinti. Tai buvo paslaptinga valanda, kada atsistojama prieš neatšaukiamumą, baimė taip artiesančio Dievo. Neturėjau nė mažiausio supratimo, koks bus mano gyvenimas vienuolyne. Kad reikės daug ko atsisakyti, atsisądėti, tai manęs negąsdino. Tikėjau vienuolyne rasti visokių atgailos praktikų ir buvau pasiryžusi mestis į jas, kaip anksčiau į pasilinksminimus ir malonumus. Bet realybė buvo visai kitokia: nieko didingo, nieko triukšmingo, jokio heroizmo iš manęs nebuvo pareikalauta.

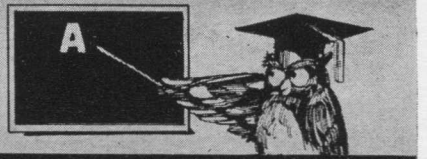
Aš nuo 14 metų amžiaus galvojau pakeipti savo gyvenimą į tai, kas yra gražu, malonu; prisipažįstu, kad vienuolyne apsi-
vyliau. Norėjau padaryti visa, kad save palaužčiau, su jėga palenkčiau save nuolankumui, norėjau prisiversti save į kitokį nusi-
teikimą, kurio aš neturėjau. Paskui supratau, ir tai daug vėliau, kad tikroji mano pergalė — imti viską ramiai, su šypsena. Deja, kai pasižiūrėjau į savo vienuolišką apnešiotą drabužį, į sunkius batus ant kojų, visa tai priėmiau tragiškai ir tada ištariau tuos neapgalvotus žodžius: "Rytoj aš išvažiuoju".

O tačiau, Dievo malonei padedant, likau. Taip! Likau pasiaukoti Kristui, Jo meilei, Jo tarnybai. Būti su Kristumi, žengti į Jo meilės kalnus ir viršūnes.

Paskui pastebėjau, kad tasai kilimas aukštyn niekad nesibaigia, nes meilė verčia vis siekti toliau, aukščiau. Supratau, kad manoji meilė yra maža bei menka mylėti Didžiąją Meilę. Supratau, koks yra mano pašaukimas.

Vienuolinis gyvenimas nėra kruvina, bet lėta kankininkystė, nėra ugnis, kuri tuoj pat sudegina auką, bet nuolatinis sudegimas, lyg žvakelės, degančios ant Viešpaties altoriaus. Bet kol tai supratau, reikėjo laiko iki amžinųjų įžadų.

"Kietasprandė!" — sakysite. Gal ir taip. Bet kai Jėzus tave neša, našta yra lengva ir kelias malonus. Kai gerasis Ganytojas tave saugoja, iš to nauda tik tau. Viešpats

MOKSLAS

Inžinerijos daktaras Arūnas Šlekys

E. Š.

REDAKCIJOS PASTABA

Šių metų vasario mėn. numeryje, įvesdami šį naują mokslo skyrių, rašėme, kad jame stengsimės supažindinti mūsų skaitytojus su įvairių sričių mokslininkais, ypač lietuviais, kurių jau nemaža turime. Kvietėme visus bendradarbiauti. Pačiam mokslininkui apie save rašyti gal ir nepatogu, bet jis galėtų duoti reikiamų žinių apie savo mokslinius pasiekimus šeimos nariams ar draugams, kurie galėtų paruošti straipsnį. Tad labai laukiame visų talkos.

Šiame numeryje rašome apie jauną mokslininką dr. Arūną Šlekį. Matysite, kad čia bus labai daug nelietuviškų žodžių, daug anglišku mokslo terminų. Čia taip pat mūsų mokslininkai galėtų padėti, sugalvodami angliškiems terminams lietuviškus atitikmenis. Jau daugelis skaitytojų yra klausę, kaip į lietuvių kalbą galime versti anglų kalbos žodį "computer". Lietuvoje 1975 m. išleistas anglų-lietuvių kalbų žodynas duoda tokį šio žodžio vertimą: "elektroninė skaičiavimo mašina". Žinoma, tai nepatogus trijų žodžių terminas. Lauksime, kol Lietuvos kalbininkai sugalvos geresnį terminą, o dabar galime vartoti žodį "kompiuteris".

***

1956 m. Los Angeles, Kalifornijoje, UCLA universitetas suteikė inžinerijos daktaro

---

neša visus, kurie tik leidžiasi nešami. Leistis būti mylimai ir nieko daugiau netrokšti — toks yra vienuolinio gyvenimo pašaukimas ir jo esmė.

laipsnį Arūnui Šlekiui. Jo specialybė: "Computer systems architecture major field" ir "Electromagnetics, communications systems minor field".

Arūnas gimė Vokietijoje 1946 m. Trejų metų būdamas kartu su tėvais atvažiavo į Kanadą ir apsigyveno Toronte. 1959 m. jis baigė pradžios mokyklą pirmuoju ir gavo specialų įvertinimą — taurę. 1964 m. baigė Šv. Mykolo gimnaziją, gaudamas net dvi stipendijas. Įstojo į Toronto universiteto inžinerijos fakultetą. 1968 m. baigė elektros inžineriją bakalauro laipsniu.

Tuo laipsniu jis nepasitenkino, o siekė mokslo toliau. Gavęs pasiūlymą iš įvairių universitetų, pasirinko stipendiją iš Illinois universiteto, Urbanoje, kur 1970 m. gavo elektroinžinerijos magistro laipsnį. Tais metais persikėlė į Kaliforniją ir dirbo Technologijos institute "Jet Propulsion" laboratorijoje Radijo Astronomijos ir "Digital Communications Systems" grupėje. Nuo 1972 iki 1974 m. studijavo UCLA universitete ir dirbo pas prof. dr. Alg. Avižienį, ruošdamasis daktaro laipsniui. Bedirbdamas išrado naują numerių sistemą, vadinamą "Modified bi-imaginary number system", su kuria įrodė, kad galima sukurti kompiuteriams "Complex number arithmetic units".

Prof. A. Avižienis suruoštame baigiantiems doktoratą kandidatų pobūvyje pasakė savo kolegoms amerikiečiams profesoriams: "Per penkiolika mano profesoriavimo metų Arūnas yra pirmas lietuvis, dirbęs pas mane, kuris gauna daktaro laipsnį kompiuterių srityje". Prof. A. Avižienis yra pasaulyje

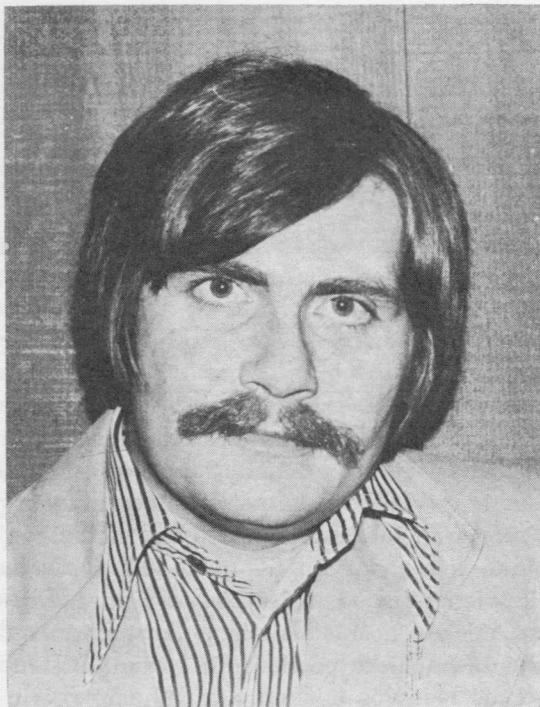
žinomas autoritetas "Fault-tolerant systems" srityje.

1974 m. Arūnas pradėjo dirbti "Bell Canada Systems" Montrealyje, o nuo 1975 m. rudens persikėlė į Torontą ir dabartiniu metu turi vadovaujamą vietą "Bell-Northern Software research, Inc."

1975 m. įvykusioje Kanados telefonų kompanijos atstovų konferencijoje "minikompiuterių" klausimu buvo pakviestas technikiniu pirmininku. 1976 m. Toronte buvo tarptautinis simpoziumas kompiuterių klausimais. Arūnas skaitė paskaitą "Distributed Minicomputer Systems in Bell Canada". Jis yra parašęs dešimt straipsnių įvairiuose žurnaluose ir dvi knygas: "Minicomputer design standards" ir "Executive overview — Minicomputers and Microprocessors". Šios knygos yra perduotos visoms Kanados telefonų kompanijoms.

1974 m. Arūnas Šlekys vedė montrealietę Rūtą Skučaitę, kuri dėstė matematiką ir biologiją vienoje Toronto kolegijoje. Praėjusią vasarą susilaukė dukters. Šiuo metu ši jauna šeima gyvena Albion Hills, Ont.

Arūnas yra baigęs Toronto lituanistinę mokyklą. Jis labai mėgsta sportą — žaidžia krepšinį "Aušros" sporto klube. Būdamas Los Angeles mieste, padėjo suorganizuoti gana aukšto lygio lietuvių krepšinio komandą "Banga". Taip pat jis turi JAV ir Kanados

Dr. Arūnas Šlekys

privataus lakūno leidimus, yra diplomuotas gilių vandenių nardytojas. Žiemą mėgsta slidinėti.

Linkime Arūnui ir toliau kilti mokslo srityje, o taip pat nepamiršti lietuviškos veiklos.

• Tarptautinė katalikų labdaros organizacija *Caritas Internationalis* nuo žemės drebėjimo nukentėjusiai Rumunijai atstatys 400 lovų ligoninę, tam tikrą skaičių 4 aukštų gyvenamųjų namų, atstatys vaikų darželį ir pradžios mokyklą — į pietus nuo Bukaresto. Be to — pakvietė kelis šimtus rumunų vaikų praleisti vasaros atostogas Austrijoje.

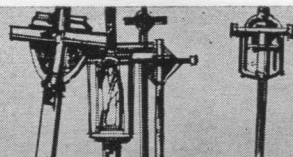
• Rytų ir Vakarų Vokietijos jauni katalikai ir protestantai per Velykas buvo surengę ekumeninę kryžiaus kelių procesiją.

• Dr. Tomas Melady, paskutinis JAV ambasadorius Ugandoje, ragina Jungtines Tautas neatidėliojant imtis priemonių prieš Ugandos diktatorių prezidentą Amin, kuris

jau yra išžudęs daugiau kaip 100.000 Ugandos žmonių.

• Chiara Kubich, tarptautinio *Focolare* sąjūdžio įsteigėja, apdovanota 1977 m. Templeton premija. Vertinimo komisiją sudarė Belgijos karalienė Fabiola, Konstantinopolio stačiatikių patriarchas Demetrios I, keletas kitų vadovaujančių krikščionių ir budistų. Premija — 85.000 dol. Laureatė yra italė, 57 m., įsteigusi ir išugdžiusi sąjūdį, kuris reiškiasi nuoširdžiu religingumu ir broliška meile žmonėms. Tas *Focolare* (itališkas žodis, reiškias židinių) sąjūdis paplito jau šimte kraštų; JAV-se jo žymesni centrai yra Bostone, Čikagoje, Niujorke.

TĖVYNĖJE

Paruošė DANUTĖ ir GEDIMINAS VAKARIAI

LIETUVOS LAKŠTINGALU NAKTYS

“Valstiečių laikraštyje” labai dažnai aprašomas Lietuvos gamtos grožis, jos augmenija ir gyvūnija. Paprasti Lietuvos žmonės, gyvendami toli nuo miestų, jame atrasdavo didelį meną, kuriuo jie grožėdavosi. Deja, šiandien įsteigus valstybinius ūkius, iškirtus miškus ir nusausinusi pelkes, kartu su gamtine aplinka pasikeitė ir gyvūnija. Daugumas Lietuvos miškuose gyvenusių žvėrių bei paukščių išnyko, ir šiandien apie juos galima sužinoti tik iš laikraščių. Viename “Valstiečių laikraščio” numeryje aprašoma apie Lietuvos lakštingalas.

Lietuvon lakštingala atskrenda balandžio mėn. pabaigoj arba gegužės mėn. pirmomis dienomis, sprogstant beržams. Seni žmonės sakydavo: “Lakštingala pradeda suokti tada, kai atsigeria vandens iš beržo lapelio”. Rasotuose gojuose pražysta pakalnutės — lakštytės “sidabrų puse saujos beria”. Šermukšniams ir jazminams svaiginamai pakvipus — lakštingalos “upelin sidabrą beria”. Pražyodus liepoms, nutyla paskutinieji lakštingalų posmai, o jau rugpiūčio mėn. pirmoje pusėje palieka Lietuvą.

Lakštingalos patinuko lakštavimas yra labai gražus. Jo balsui nė vienas Europos paukštis negali prilygti: jis yra grynas, skardus, ir čiulbesys sudėtas iš paeiliui kartojamų garsų. Jis yra linksmiausiai nusiteikęs gegužės mėn. pradžioje, ypač auštant ir po saulėlydžio.

Profesorius Tadas Ivanauskas lakštingalai paskyrė tokius poetiškus žodžius: “Lakštingalos giesmelė paliko gilius pėdsakus žmogaus vaizduotėje. Ją mini poetų kūri-

niai ir liaudies dainos nuo žilos praeities iki mūsų laikų. Gilesnė priežastis gal yra ta, kad ji girdima tuo metų laikotarpiu, kai visa gamta išvysto savo pilną grožį ir gyvybė plaka pilniausiu tempu. Baltais žiedais aplipę sodai, mėnulio sidabruota šviesa ir trumpos nakties švelni prieblanda — štai aplinka, kurioje aidi nuostabūs paukštelio tonai. . .”

Lakštingalos užburianti giesmė Lietuvoje pažįstama kiekvienam iš vaikystės dienų. Ją regėję yra labai mažai. Paprastų žmonių įsitikinimu, yra laikoma didele laime šį paukštelį pamatyti, kuris yra žvirblio dydžio. Ieškodami laimės, žmonės bando prie jo priartėti ir dar jai nenuskridus nuskinti nors vieną lapą nuo to medžio, kuriame jina lakštavo. Tai padaryti yra labai sunku, nes ji arti žmogaus neprisileidžia.

Lietuvoje atskrendančios lakštingalos lakštavimas yra labai skambus ir iškilmingas. Daugelis mūsų upių: Nemunas, Nėris, Minija, Žeimenas, Merkys, Dubysa, Šventoji — vadinamos lakštingalų upėmis. Mat, upių krantai apaugę tankiais ievų krūmais — mėgstamiausia giesmininkių vieta.

Lakštutė — taip vadinamas skaidrus Apasčios intakas šiaurės Lietuvoje.

ANYKŠČIAI

“Tiesoje” rašoma, kad geroji anykštėnų žemė išaugino net keletą literatūros galiūnų: A. Baranauską, A. Vienuolį-Zukauską, J. Biliūną ir eilę kitų rašytojų. Vietovės apie Anykščius susisijusios su šių žymių rašytojų gyvenimu. Nuostabiai gražios ir kalvotos. Pušynais apaugusios Šventosios pakrantės.

Nepakartojamo grožio Anykščių šilelis. Įspūdingas Puntuko akmuo.

Edmundas Ziauberis gegužės mėn. nuvykęs į Niūronių km., kuriame gimė rašytojas Jonas Biliūnas. Jis aplankęs ir nupiešęs J. Biliūno namelį, kurį su didele meile prižiūri vietiniai žmonės. Jis sužinojęs, kad artimiausiu metu, valstybės lėšomis, rašytojo gimtinė bus atnaujinta. E. Ziauberiui pavyko susitikti J. Biliūno jaunystės draugą Joną Tutkų, kuris jau 93 m. amžiaus, gyvenęs Anykščiuose, Jono Biliūno gatvėje. J. Tutkus, parimęs ant lazdos, ėmė pasakoti apie savo jaunus dienas ir prisiminimus bei draugavimą su rašytoju. Jonas Biliūnas jam atrodęs kitoks negu to meto studentai. Jis rengdavosi labai kukliai ir paprastai. Platindavęs literatūrą, kviesdavęs žmones į susibūrimus. Prieš mirtį rašytojas pageidavo būti palaidotas ant Šventosios upės kranto. Jo noras įvykdytas tik 1953 m. Iš Zakopanės jo palaikai buvo parvežti į Anykščius ir palaidoti Liūdiškių piliakalnyje.

E. Ziauberis, dar būdamas studentu, atlikęs Anykščiuose praktiką. Turėjęs progą susipažinti su lietuvių literatūros klasiku A. Vienuoliu-Žukausku. Išstisęs valandas praleidęs prie A. Vienuolio-Žukausko namo ir A. Baranausko klėtelės. Matęs, kaip A. Vienuolis-Žukauskas su pasiaukojimu aiškinęs įvairiems lankytojams bei smalsuoliams apie A. Baranauską ir jo klėtelę. Šiandien Anykščiai labai pasikeitė: miestas padidėjęs. A. Vienuolio-Žukausko namas tapęs muziejum ir lankomas žmonių. A. Baranausko klėtelei pastatytas apsauginis pastatas. Klėtelė gražiame su dideliais stikliniais langais name.

DZŪKIJOSJE BLOGI KELIAI

Pažodžiui iš "Tiesos": "Mes, Lazdijų Autotransporto įmonės vairuotojai, kreipiamės mums opiu klausimu. Jau keleri metai, kai mūsų rajono kai kurie keliai, pablogėjęs oro sąlygoms, neišvažiuojami. Lūžta autobusai, genda mūsų — vairuotojų, o tuo pačiu ir keleivių nuotaika. Lazdijuose Sodų

gatvė nauja, bet labai duobėta, kurios niekas nei nelygina, nei žvyruoja".

Kelių priežiūra Dzūkijoje labai apleista, ypač jie neišvažiuojami žiemos metu.

NETOLI ŽUVINTO REZERVATO RUSENA DURPYNAS

Trys kilometrai nuo Žuvinto rezervato plyti apie 4200 ha Amalvos pelkės, vadinosios paliomis. Amžių būvyje storokas durpių sluoksnis padengė kadaise čia buvusį mišką, o rytiniame palių krašte pasiliko sekus 196 ha ploto Amalvos ežeras. Per Amalvos palias iš Žuvinto ežero į Šešupę teka Dovinės upė. Paliose į Dovinę iš Amalvos ežero įteka Amalvėlė.

Amalvos pelkės dega kasmet. Pernai ir užpernai degė daugiau kaip 200 ha durpžemio su visa augmenija. Išdegė 9 ha kultūrinių pievų. Praėjusių vasarą dūmai iš degančių palių buvo jaučiami net už 13 km — Kapsuke (Marijampolėje).

"Tiesoje" rašoma, kad dega brangus turtas ir nėra kas jį saugotų nuo gaisrų. Sūduvos Valstybinio žirgyno vadovai teisinasi, kad neturi priešgaisrinių priemonių. Kaltinami palių sausintojai, kad neįrengę priešgaisrinių šulinių. Kilus gaisrui, vanduo tik už 4-5 km Amalvos upely. Dovinės upė sausrų metu vos teka. Sausinimo darbai kasmet tebesitęsia, ir gaisro pavojus vis didėja.

IŠ "VALSTIEČIU LAIKRAŠČIO"

Kaimas be kelio... Buteliūnų kaimas nemažas — vaizdinga gyvenvietė ant Prapunto ežero kranto. Kaimas priklauso Lazdijų rajono Morkavo tarybinio ūkio Šlavantų skyriui. Čia 37-niose sodybose gyvena ūkio mechanizatoriai, vairuotojai, statybininkai, laukininkystės darbininkai, tarnautojai, o taip pat ir pensininkai. Visi šie žmonės nepelnytai pamiršti ir palikti "bristi gilų purvynėlių". Rudenį ir pavasarį šio kaimo nepasiekia net greitosios pagalbos mašinos — toks purvynas. Buvusio vieškelio keliu pavadinti negalima, nes jis nepravažiuojamas ir neišbrendamas. Žmonės ir sunkvežimiai klampoja laukais.

Bet ūkio vadovai teguodžia pažadais. Vienas toks pažadas net buvo išspausdintas rajono laikraštyje "Darbo vėliava" 1976 m. pradžioje. Tačiau po to niekas nepasikeitė, tik laukai aplink kaimą dar daugiau išklampoti.

TRUMPAI

* Per dvi pirmąsias gegužės dienas Lietuvoje nuskendo dešimt žmonių. Nelaimių priežastis — girtumas. Taip pat nusiskundžiama, kad paplūdimiuose nebudi gelbėtojai ir nebeturima valčių bei kitų gelbėjimo priemonių.

* Pernai Lietuvoje buvo sumedžiota 24 tūkstančiai kiškių. Mokslo Akademijos zoologijos ir parazitologijos instituto mokslininkų duomenimis, tiek pat žūsta šienapiūtės metu po dalgiais. Be kiškių išžudoma taip pat daug stirnukų. Mašinos išardo paukščių lizdus ir sutraiško tūkstančius kiaušinių. Siūloma prie mašinų įtaisyti šviesos elektrines arba garsines priemones, kurios žvėrelius išbaidytų iš pievų, o paukš-

čių kiaušinius surinktų ir išperintų peryklose.

* Kauno senamiestyje, aikštėje priešais Literatūros muziejų, pastatyta Maironio skulptūra. Jos autorius — Lenino premijos laureatas G. Jokubonis, architektas — K. Šešelgis.

* Kapsukiečiai džiaugiasi, kad pastačius Šešupės užtvanką, išsiliejo jūra. Prie jos bus įkurtas parkas, pasodinant 3 tūkstančius medelių ir apie keturis tūkstančius krūmų.

* Panevėžyje pradėta gaminti krištolo taurės ir indai. Šiandien jau jų priskaičiuojama kelios dešimtys pavadinimų. Pavyzdžiui, turtingo geometrinio rašto vaza vaisiams "Vanda", lėkštė saldumynams "Laima", padėklas "Arlekinas", lėkštė "Kristė", vaza gelėms "Nora". Tarp bandomųjų dailininkės Dalijos Aleksaitės darbų galima užtikti tris pūstas įvairių raštų ir pavidalų vazas vaisiams — "Violeta", "Onutė" ir "Orbita", o taip pat suspausto krištolo indai vaisiams — "Saulėgrąža" ir "Rugelis".

• Į šv. vysk. Jono Neumanno kanonizacijos iškilmes, kurios įvyks Romoje birželio 19 d., tikimasi susilaukti 20.000 dalyvių iš svetur.

• Pabėgusiems nepilnamečiams globoti centrą, vadinamą "Under 21", Niujorke atidarė kardinolas Terence Cooke, Niujorko arkivyskupas. Apskaičiuojama, kad į Niujorką, šeimas palikę, kasmet atbėga apie 100.000 nepilnamečių.

• Nauju Georgetowno universiteto prezidentu išrinktas jėzuitas mokslininkas kun. Timothy Healy.

• Kun. Joseph Orsini, lotynų kalbos ir tikybos mokytojas Gloucesterio, N.J., aukšt. mokykloje, paruošė naują virimo knygą, kurią išleido *Logos International*. Kadangi jo vardas itališkai reiškia lokį, tai knygos pavadinimas: "Papa Bear's Favorite Italian Dishes".

• Padedėjas Phoenix, Ariz., mieste keturiuose vietose uždegė parapinę mokyklą.

Gaisras padarė 100.000 dol. nuostolių mokyklos pastatui ir 50.000 dol. viduj buvusiems daiktams. Prieš pusmetį sprogo bomba prie to miesto Šv. Simono ir Judo katedros, padarydama apie 10.000 dol. nuostolių vitražams.

• Šv. Petro Chanel, prancūzų maristų misijonieriaus, kurį vietinis Futna salos Pacifice valdovas 1841 m. buvo mirtinai primušęs, palaikai 1849 m. buvo perkelti į maristų centrą Lijone, Prancūzijoje. Dabar jie vėl grąžinti į tą salą, kur jie bus padėti specialioj šventovėj. Po jo mirties salos gyventojai tapo katalikais.

• Vokietijos kancleris Helmut Schmidt, aplankęs popiežių Paulių VI, pareiškė, kad vokiečių socialdemokratai didžiai vertina katalikų Bažnyčios socialines enciklikas ir jų teigiamą įtaką į visuomenę. Socialdemokratai pritaria tam Bažnyčios socialiniam mokslui ir jo principus stengiasi įgyvendinti.

KALBA

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS, S.J. / Patarėjas — PROF. PETRAS JONIKAS

KELETAS KALBOS IVAIRENYBIU

Atostogos — poilsio laikas, todėl ir šiame numeryje nenorime varginti skaitytojų kokiais nors sunkiais ir kebliais kalbos klausimais. Čia pakalbėsime tik apie vieną kitą lengvesnio pobūdžio kalbos dalykėlių. Gal tai bus įdomu ar naudinga kai kuriems besidomintiems mūsų gimtąja kalba arba kai kurių žodžių bei vardų kilme.

IRANKIS IR INAGIS

Įrankis ir *įnagis* lietuvių bendrinėje kalboje nėra visiškai tos pačios reikšmės sinonimai.

Įrankis — tai ne paprasta, o sąmoningai padaryta, speciali priemonė, pritaikyta tam tikram darbui, kokiems nors veiksniams atlikti. *Įrankis* paprastai būna smulki, nedidelė ir nesudėtinga darbo priemonė (tuo jis skiriasi nuo įvairių mechanizmų ir mašinų), pvz.: peilis, kirvis, grąžtas, kaltas ir pan.

Įnagis — tai dažniausiai visai kitam reikalui pagaminta ar atsitiktinė priemonė, paprastai vartojama gynybiniais ar grasinimo tikslais, pvz.: Aš tau kad paimsiu *įnagį*, tai atminsi mane; Neturiu aš tau *įnagio*, o tai gautum; Pasiimk kokį *įnagį* nuo šunų apsiginti. Šia reikšme *įnagis* plačiai vartojamas liaudies šnekamojoje kalboje. Nors mūsų bendrinėje kalboje šie du žodžiai, *įrankis* ir *įnagis*, kartais pavartojami sinonimais, bet gal būtų geriau jų skirtumą išlaikyti.

BALSAS IR GARSAS

Balsas ir *garsas* savo reikšmėmis nėra visai artimi sinonimai. *Balsas* — tai vien

gerklės, balso stygų padaras, pvz.: Skardus lakštingalos *balsas*; Aš jį iš *balso* pažinau; Jo *balsas* labai švelnus; Šuns *balsas* neina į dangų.

Garso sąvoka yra platesnė. Jis žymi kiekvieną ausimi išgirstamą per orą ateiçantį virpėjimą, triukšmą, pvz.: Eina *garsas* nuo pat Vilniaus, žirgą reiks baltoti (Maironis); O laukus visur bei pievąs skambino *garsai* (Donelaitis); Iš tolumos sklido smuiko *garsai*.

Kartais *garsas* gali būti vartojamas ir vietoj *balso*, pvz.: Visi šnekėjo, šaukė rėkavo, ir viskas susiliejo į vieną neaiškų *garsą*; Visokiais *balsais* ir dainavimų *garsais* ragini mus pasidžiaugti (Donelaitis).

Literatūros kūriniuose ar šiaip vaizdinėje kalboje *balso* reikšmė kartais praplečiama, ir jis gali būti vartojamas *garso* vietoje, pvz.: Skamba *garsiai*, net *balsas* atsimuša į dangų (Žemaitė); Skundės, verkė, aimanavo jūros *balsas* rūstus, kai minėjo apdainavo nelaimingus prūsus (S. Nėris).

Šiaip bendrinėje rašomojoje ir šnekamojoje kalboje *balso* ir *garso* reikšmės skirtumo, apskritai imant, reikėtų paaisyti.

DALYKAS IR DAIKTAS

Gal daugelis nėra net pagalvoję, kad žodis *dalykas* yra glaudžiai susijęs su veiksmažodžiu *dalyti*, o pati seniausia jo reikšmė yra *dalis*, išlikusi gyvojoje liaudies kalboje iki mūsų dienų, pvz.: Trečiasis *dalykas* (= dalis) tedygo, kiti grūdai išdžiūvo (Kretinga); Nė penktojo *dalyko* (= dalies) kalno neįlipau ir pavargau (Skuodas); Aš tuos indus ne pilnai pripilu, bet gerą *daly-*

ką (=dalį) midaus pripildymui dar palai-
kau (S. Daukantas). Pastarajai reikšmei ar-
timos ir kitos senesnės: 1. žemės rėžio: Ga-
nyklos išdalytos *dalykais* (Alytus); Galėjo
savo dalykę medžioti, žvejoti, bites laikyti
(S. Daukantas); Mano *dalykę* neganyk avių
(Šatės); 2. dalijamo turto, palikimo: Manęs
bernas neims be *dalyko* (Seirijai); *Dalyką*
tėviškės gauti (Brodovskio žodynas); 3. val-
gio dalies: Jauni visą *dalyką* mėsos suvalgo,
kol aš vieną kąsnį praryju (M. Valančius);
Valgis čia geras, kasdien *dalykas* lašinių
ir kruopai balti (Žemaitė); 4. skaičiaus, bū-
rio: Didžiausias *dalykas* būrų tik mažą gra-
belę (=griovelį) iškasė (K. Donelaitis).

Ypač pastaruosiu metu bendrinėje kalbo-
je *dalykas* yra vartojamas abstrakčia "rei-
kalo" reikšme, pvz.: Kas man galvoj jūsų
dalykai; Moteriški *dalykai* vyrams nerūpi.
Mūsų visuomenei kalbos *dalykai* nedau-
giausia terūpi. Tačiau kasdieninėje vartose-
noje šiuo atveju daug gyvesnis jo sinoni-
mas *daiktas*, pvz.: Eik čionai — vieną *daik-
tą* pasakysiu; Dviejų *daiktų* nežinojau —
dantų atšipimo ir strėnų skaudėjimo; Ką čia
klausysies — nebūtus *daiktus* šneka. Šne-
kamojoje kalboje *daiktas* vietoj *dalykas*
plačiai vartojamas ir sustabarėjusiuose pa-
sakymuose bei įterptiniuose sakiniuose,
pvz.: Didelio čia *daikto* — nenori nereikia;
Galimas *daiktas*, kad šiandien nebūsiu na-
mie.

Dabartinėje bendrinėje rašomoje kalbo-
je, ypač specialioje ir mokslo literatūroje,
žodžio *dalykas* reikšmė labai pasikeitė ir
yra labai praplėsta. Čia *dalykas* žymi kiek-
vieną konkretų reiškinį, substanciją, net
minties ar kalbos turinį, jo esmę. Taigi *da-
lyko* sąvoka pasidarė platesnė ir už paties
materialaus daikto sąvoką, pvz.: Literatūros
dalykai skaitytojų ir kalbos moko (J. Jab-
lonskis); Mokyklų programose buvo ir ne-
reikalingų *dalykų*.

Dar 1958 m. "Gimtojoje Kalboje" Pr.
Skardžius mėgino aiškinti šių žodžių reikš-
mę ir vartojimą (G.K. 1958 m. nr. 2, psl. 23).
Ten jis pripažįsta, kad šių dviejų žodžių
reikšmės dažnai yra labai susipynusios, bet
vis dėlto teigia, kad reikėtų jų reikšmes

skirti. *Daiktas* gali būti tai, kas turi savo
medžiagą, t.y. kiekvienas materialinis po-
jūčiais pagaunamas fizinio pasaulio daly-
kas (angl. thing, matter; pranc. object,
chose; vok. Ding, Gegenstand, Sache; rus.
предмет, веšč'). Pavyzdžiai: Dumplės yra
naudingas *daiktas* į kaminą pūsti (K. Done-
laitis); Imk dalį pinigais, dalį *daiktais*; Nu-
ėjęs į miestą, jis prisipirko visokių *daiktų*;
Tas *daiktas* bus labai pravartus statybai;
Kambaryje iš visų mano *daiktų* beliko tik
kelios knygos.

O štai keli pavyzdžiai, kuriuose varto-
jame žodį *dalykas*: Jam meilės *dalykai* (ne:
daiktai) terūpi; Jis tik pramogas telaiiko
naudingais *dalykais*; Mokslinių tyrinėjimų
dalykai dažnai esti didžiai įdomūs; Savo
universitetinėmis studijomis jis pasirinko
tris *dalykus*: kalbotyrą, literatūrą ir peda-
gogiką.

Iš šitų pavyzdžių matyti, kad *dalyko*
reikšmė yra žymiai platesnė negu *daikto*.
Daiktas čia daugiau vartojamas konkrečia
individualine fizine prasme, o *dalykas* yra
visuotinė sąvoka — jis pažymi ne tik tai,
ką mes pojūčiais pagauname, bet ir ką ga-
lime tik mąstyti.

ARIJAI

Arijais XIX a. literatūroje buvo vadina-
mos tautos, kalbėjusios indoeuropiečių kal-
bomis. Buvo neteisingai manoma, kad šios
tautos sudaro rasinę ir kultūrinę vienovę.
Dabar arijais dažniausiai vadinamos indo-
europiečių kalbų indų ir iranėnų grupės
kalbomis kalbančios tautos. Vokiečių na-
ciai buvo pasivadinę arijais, tarsi aukštes-
ne, kitus pranokstančia rase.

Mus domina šio žodžio kilmė ir reikšmė.
Sanskrito *ārya* reiškia "aukštos kilmės, kil-
mingą žmogų". Šis žodis yra giminingas su
senosios graikų kalbos būdvardžio *agathos*
"geras" aukščiausiojo laipsnio forma *āristos*.
Iš pastarojo žodžio ir *kratos* "jėga, val-
džia" yra kilęs *aristokratas, aristokratija*.

Užmiršus gimtąją kalbą, greitai žūsta ir
tautinė sąmonė.

ATGARSIAI

KAS JUOS PASKATINO?..

Mieloji panele Rasa Lukoševičiūte,

1977 m. vasario mėn. "Laiškuose lietuviams" prašėte, kad atsilieptų jaunimas, išreikšdamas savo nuomonę dėl Jūsų ten pateiktų minčių. Susidomėjęs Jūsų straipsneliu, panorėjau atsiliepti ir aš, senis besmegenis.

Mieloji panele, norėčiau, kad Jūs atsakytumėte, kas skatino jaunimą, studijuojantį svetimuose universitetuose, dar prieš Jūsų minimus 1918 metus, susipažinti su kultūriniais bei politiniais klausimais ir su mūsų tautos išlikimu.

1969 m. Detroite po panašių kitos jaunos panelės pareiškimų Leonardas Šimutis paklausė, kas jo laikų jaunimą paskatino dirbti lietuvišką darbą Amerikoje. Toji panelė nieko neatsakė. Gal ir Jūs, panele Rasa, pagalvosite, kad neverta nieko atsakyti ir man, seniui besmegeniui.

Pagarba Jums ir Jūsų darbščiai jaunystei!
Petras Pagojus

Mielas pone Petrai Pagojau,

Noriu Jums nuoširdžiai padėkoti už laišką ir įdomias mintis. Nors lankau universitetą ir save laikau jaunu besilavinančiu žmogum, turiu prisipažinti, kad į Jūsų klausimą turiu tik vieną atsakymą. Tas pat galioja ir kitiems: kas skatino a.a. Leonardo Šimučio laikų jaunimą Amerikoje dirbti lietuvišką darbą? Kas skatina mus, dabartinę jaunąją kartą, dirbti tą darbą? Kaip tokios organizacijos, kaip pvz. ateitininkai, gimė caristinės Lietuvos laikotarpiu, gyvavo nepriklausomybės laikais ir pasiekė Šiaurės Ameriką, dar ir dabar jaunimo tarpe ugdydamos stiprius idealus? Kaip spaudos draudimo metais išsisteigė Jono Basanavičiaus redaguojama "Aušra" ir kodėl šių laikų jaunimas savo lituanistinėse mokyklose taip pat leidžia laikraščius? Kokio tikslo vedami jauni lietuviai ilgus metus svarstė, galvojo ir pagaliau išsikovojo 1918 m. nepriklausomybę? Ko-

kio tikslo vedami šių dienų jauni lietuviai organizuoja politinius seminarus su VLIKu?

Idealas ir išipareigojimas šio idealo siekti tiek šiandien, tiek vakar, tiek rytoj yra, buvo ir bus vienintelis paaiškinimas, kodėl jauni žmonės veikia! Nežinau, gal šis atsakymas manė padarys "jauna besmegene", bet kadangi mes dar gyvuojame, ugdome savo širdyse lietuvių, ne visada pažindami savo tėvynę, gal šie klausimai, šie idealai yra mums veiklos gairės?

Su pagarba

Rasa Lukoševičiūtė

DAR ŽODELIS VYTAUTUI KASNIUI

V. Kasnis "Laiškuose lietuviams" (1977 bal. mėn.), atsakydamas į mano pastabas dėl jo "gyvenimo vaizdelių", pacitavo Pauliaus VI ir vysk. V. Brizgio mintis, bet nedavė pakankamo atsakymo į mano pagrindines pastabas. V. Kasnis tuose "vaizdeliuose" apie katalikiškų šeimų skyrybas rašė, lyg apie kokią labai paprastą ir natūralų dalyką. Štai tik viena citata: "Po metų mes taikiai išsiskyrėme. Ji išimylėjo ir ištekėjo, o po pusmečio ir aš vedžiau". O juk mums, katalikams, gerai žinoma, kad toks elgesys prieštarauja Bažnyčios išakymams. Jeigu pora nesugyvena, gali gyventi atskirai, bet vyras negali vesti kitos, o moteris negali tekėti už kito. Kas kitaip elgiasi, užsitraukia tam tikras bažnytines bauses. O iš viso to straipsnelio pobūdžio lyg peršasi išvada, kad čia nėra nieko blogo, kad tai visai natūralu, kad tokios naujos "šeimos" paskui labai laimingai be jokių sąžinės priekaištų gyvena.

Pr. Alšėnas

MES NORIME MATYTI JĖZU

Tokia tema parašytas ir "Laiškų lietuviams" konkurse premijuotas Ninos Gailiūnienės straipsnis kažkaip verste verčia kviesti visus, kurie nori matyti Jėzų, ateiti ir pamatyti...

Tikiu, kad daug žmonių, ypač jaunų, tikrai ilgisi Jėzaus ir norėtų Jį pamatyti. Bet gal tiksliau galima pasakyti — matyti liudijamąjį Jėzų. Matyti ypač tuose, kurie moko Dievo žodžio ar save vadina krikščionimis. Matyti, kad jie gyvena tuo, ką sako.

Vis dėlto yra grupė žmonių, „Focolare“ sąjūdis, jau plačiai paplitęs pasaulyje, kurio nariai tikrai stengiasi liudyti Jėzų savo gyvenimu.

Sąjūdžio istorija labai paprasta. Joks žmogus jo neplanavo, tik viena jaunutė italė mokytoja, kartą kažkam iš meilės pagelbėdama, pajuto nelauktą šaukimą: „Atiduok save Dievui“. Po kelių dienų ji paaukojo Jam visą savo gyvenimą ir pasijuto labai laiminga. Niekas apie tai nežinojo. Jokių planų savo gyvenimui ji nekūrė, tik žinojo, kad priklauso Dievui, ir to jai užteko. Jos sieloje buvo uždegta ugnis. O ugnis dega ir plečiasi. Po kelių dienų jau keletas kitų mergaičių sekė jos pavyzdžiu.

Tuo metu Italijoje siautė II pasaulinis karas. Tas mažasis mergaičių būrelis laikėsi kartu. Sirenoms kaukiant, jos kartu bėgdavo į slėptuves. Kartais tai reikėdavo pakartoti net keliolika kartų per dieną. Aplinkui buvo tik griuvėsiai, žmonių gyvybės dingdavo kartu su sekundėmis. Atrodė, kad niekas negalės atsilaikyti ir išlikti. Jas pradėjo įkyriai varginti klausimas: „Argi nėra nieko, kas nemiršta, ko bombos negali sunaikinti ir dėl ko būtų verta gyventi?“ Ir tuojau atėjo atsakymas: „Taip — Dievas. Tad padarykime Jį savo gyvenimo idealu“.

Laikas bėgo, ir niekas nebuvo tikras, kiek dar kuriam jo liko. Bombardavimai tęsėsi ir bėginėjimai į slėptuves taip pat. Bėgdamos į slėptuves, jos pasiimdavo su savim Šv. Raštą. Skaitydamos ten jos rasdavo jau dažnai girdėtus dalykus, bet dabar jų supratimas buvo visai naujas. Jos matė, kad tie žodžiai kiekvienam tiko, kad jie buvo tikri gyvenimo žodžiai. Kartą jos labai troško surasti ir gyventi tuo žodžiu, kurį Kristus ypatingai pabrėžė. Jos atsiminė paskutinį Jo atsisveikinimą su apaštalais, kai Jis davė jiems įsakymą, vadindamas jį „mano“ ir „nauju“ įsakymu: „Tai mano įsakymas, kad mylėtumėte vienas kitą, kaip aš jus mylėjau. Nėra didesnės meilės, kaip atiduoti gyvybę už savo draugus“ (Jn 15, 12-13). Jos pajuto, kad tie žodžiai užsidėgė jose kaip ugnis. Žvelgdamos į viena kitą, jos viena kitai pareiškė: „Aš esu pasiruošusi mirti už tave“. Ir jos tikrai buvo pasirūšusios tai daryti. Tarpusavio meilė tapo pagrindu viskam. Ir kaip tik dėl to jų tar-

pe buvo Viešpats, kurs sakė, kad kur du ar trys susirinke Jo vardu, ten ir Jis yra. O kai Viešpats kur yra, Jis ten pradeda veikti. Tą veikimą jos jautė visur ir visuomet. Po kelių mėnesių jau 500 grupė gyveno tuo pačiu idealu — Dievu. Karo baimė jose išnyko, daug stipriau švietė Dievo šviesa.

Atsiminę Kristaus žodžius „kas jūsu klauso, tas manęs klauso“ (Lk 10, 16), jos nutarė prisistatyti vyskupui, pasiryžusios jį klausyti, nesvarbu ką jis apie jų sąjūdį pasakys. „Čia yra Dievo ranka“, pasakė vyskupas. Paskui ši sąjūdi patvirtino Jonas XXIII ir Paulius VI. Jis vis augo, vystėsi ir leido naujas šakas. Ypač gausi yra jaunimo šaka. Išsivystė ir kitos šakos: kunigų, vienuolių, seminaristų. Dabar sąjūdis turi 217 centrų 33-se kraštuose.

Geriausiai ši sąjūdi galima pažinti, dalyvaujant vasarą didžiausiuose sąjūdžio suvažiavimuose, vadinamuose Marijapoliais — Marijos miestais. Marija davė žmonijai Jėzų. Sąjūdis, gyvendamas Evangelija, taip pat Jį nori nešti žmonėms. Visi yra kviečiami ateiti ir pamatyti ten Jėzų.

Šią vasarą Amerikai ir Kanadai bus Marijapoliai dviejose vietose: vienas rytuose, Alfred University, Alfred, N.Y., liepos 31 - rugpiūčio 6 d., o kitas vakaruose, University of Portland, 5000 No. Willamette Blvd., Portland, Oregon 97203, rugpiūčio 7-13 d.

Daugiau apie visa tai galima sužinoti, Čikagoje skambinant Vyrų centrui — 268-3890 ir Moterų centrui — 536-7873 arba 285-2746.

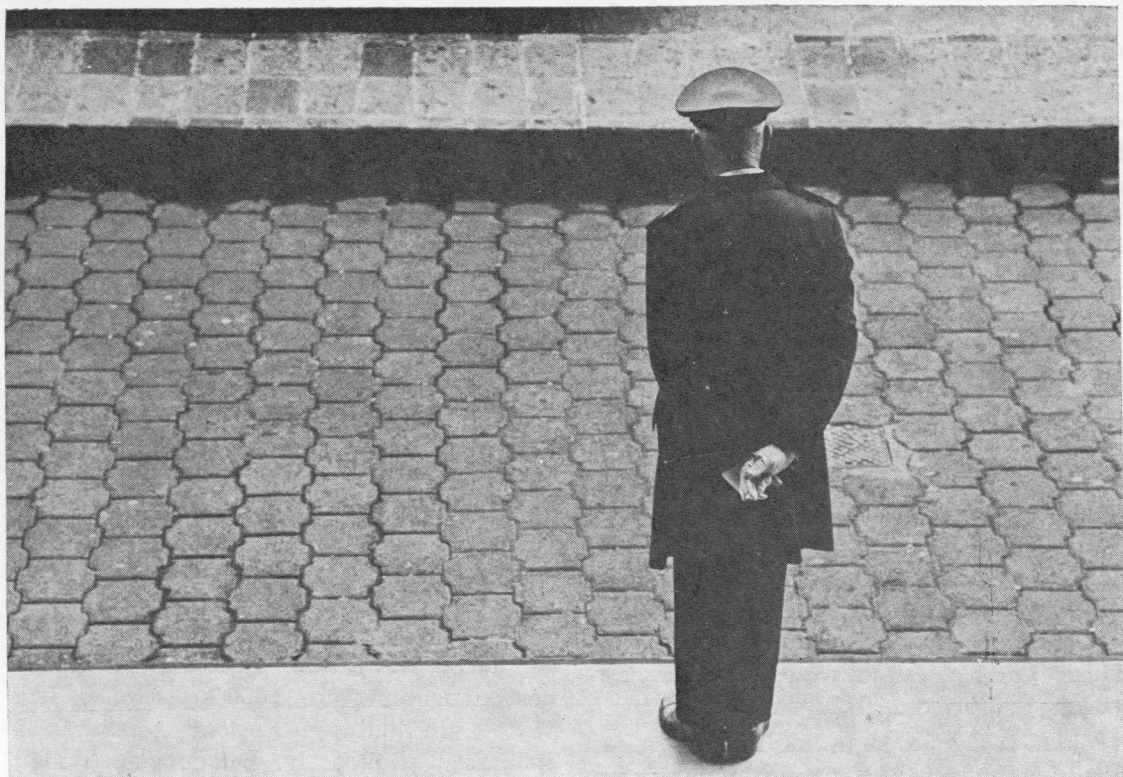
Kiekvienas centras kartą per mėnesį ruošia susipažinimo vakarus. Ten visi kviečiami ir laukiami. Jokių išipareigojimų nėra, visi laisvi — durys atviros į abi puses. . .

Kostas Paulius

TRUMPAI IŠ VISUR

- Sofija Loren, italų filmų aktorė, padovanavo Švenč. Trejybės parapijai Plano, Texas, žiedą su brangakmeniu rubinu. Išleidus jį loterijon, gauta 25.000 dol. naujos bažnyčios statybai.

- Vatikano pranešimu, paskutiniu metu padaugėjo klierikų skaičius Olandijoje, Filipinuose, Ekvatoriuje, Vokietijoje, Airijoje, Portugalijoje, Šveicarijoje, Kuboje, Salvadore, Haiti, Panamoje, Portorike, Argentinoje, Brazilijoje, Čilėje, Kolumbijoje, Kancadoje ir JAV.

Kai užvaizdas nemato...

Algirdo Grigaičio nuotr.

• Praėjusiais metais JAV 122.000 jaunėsių negu 16 m. mergaičių susilaukė kūdikių.

• Lenkijoje nėra viešų įstatymų, persekiojančių religiją, tačiau tikintysis ten niekad netaps fabriko direktorium, ligoninės vyriausiuoju gydytoju, universiteto profesorium. Pašalinus iš mokyklų tikybą, religijos dėstymo punktuose draudžiama laikyti pamaldas. Vasaros stovyklose draudžiama vaikams atlikinėti religines praktikas.

• Seselė Roberta Julija Derby yra vienintelė moteris — policijos kapelionas pasaulyje. Ji eina pareigas Honolulu mieste, Havajuose.

• A. E. P. Wall, Čikagos arkivyskupijos laikraščio "The New World" redaktorius, JAV katalikų spaudos sąjungos suvažiavime, įvykusiame New Orleans mieste, buvo apdovanotas aukščiausiu sąjungos žymeniu — Šv. Pranciškaus Saleziečio statulėle. Geriausio katalikų žurnalo garbė atiteko klatietiečių leidžiamam "U.S. Catholic".

• John F. Cuneo, 92 m. amžiaus sulaukęs vienas žymiausių JAV spaustuvinių, gegužės 3 d. buvo palaidotas iš Šv. Vardo katedros Čikagoje. Mišias aukojo kard. Cody drauge su atvykusiu iš Romos vysk. P. C. Marcinkum. Velionis labai rėmė jo vardu pavadintą katalikų ligoninę Čikagoje ir Loyolos universiteto Medicinos mokyklą. Už nuopelnus katalikybei jis buvo apdovanotas Šv. Grigaliaus medaliu.

• Tarptautinės katalikų kūno kultūros ir sporto federacijos visuotinis suvažiavimas įvyko Briusely, Belgijoje. Bruges vyskupas De Smedt, atidarydamas suvažiavimą, priminė, kad pagrindinis tos federacijos uždavinys — ugdyti žmogiškąsias ir krikščioniškąsias vertybes sportininkų gyvenime.

• Katalikų šalpos drabužių rinkliavoje Padėkos dieną JAV-se buvo surinkta 38 mil. drabužių, antklodžių, paklodžių, iš viso 12 mil. svarų 25 mil. dol. vertės. Rinkliava vyko 102-se JAV vyskupijose.

• Daugiau kaip 1000 Romos ugniagesių mokyklos auklėtinių aplankė popiežių Paulių VI, kuris pagyrė jų pasišventimą gelbėti žmones pavojuose.

• Lenkijoje komunistai 1950 m. panaikino Caritas organizaciją, tačiau vėliau tuo pačiu vardu įsteigė komunistinės valdžios organizaciją, kuri naudoja Caritas vardą, bet yra komunistų kontroliuojama ir rūpinasi politine veikla, ne pagalba darbo žmonėms.

• Lietuvoje "Žinijos" eilėse yra apie 50.000 paskaitininkų ir propagandistų, kurie praeitais metais davė 270.000 paskaitų. Jų klausytis buvo suėję (ar suvaryti) apie 18 mil. žmonių. Okupantai turi suorganizuoti milžiniškus propagandistų kadrus, kad pridengtų savo apgaulingus siekimus ir skiepytų žmonėms svetimą ideologiją.

• Kun. Henriko Brennan šventinimo iškilnėse Milwaukėje, Wis., dalyvavo trys jo dukterys, keturi sūnūs ir 20 jo vaikaičių. Jis jau turi 65 m. amžiaus. Kai mirė jo 38 m. žmona, apsisprendė tapti kunigu.

• Sovietų Sąjungoje šiuo metu kalėjimuose, darbo stovyklose, psichiatrinėse ligoninėse ar ištremtų yra 2.000 krikščionių. Tiek vardų yra surinkęs Kestono kolegijoje įsteigtas Religijos ir komunizmo studijų centras. Mums atrodo, kad krikščionių kaliniių Sovietų Sąjungoje yra žymiai daugiau.

• Marksistinės Angolos kariai, iš viso apie 30, iš katalikų misijų mokyklos Afrikos pietvakariuose, Namibijoje, pagrobė 120 vaikų ir 6 jų globėjus. Mokytojai ir kiti globėjai pabėgo, taip pat pabėgo ir 11 mokinių, kitus grobikai nugabeno 9 mylias gilyn į Angolą. Kai kuriuos vedė pėsčius, kitus vėžė sunkvežimiais.

• Canterbury arkivyskupas dr. Donald Coggan, anglikonų Bažnyčios galva, balandžio 27 d. lankėsi pas popiežių Paulių VI ir turėjo ilgesnį pasikalbėjimą Bažnyčių vienybės klausimais. Anglikonai yra linkę priimti popiežiaus autoritetą, bet įvedant didesnę vyskupų, kunigų ir pasauliečių dalyvavimą Bažnyčios valdyme. Popiežius Paulius VI ir Canterbury arkiv. D. Coggan kartu meldėsi Bažnyčių vienybės intencija.

• Filmą "Neumann", vaizduojąs trečiąjį JAV šventąjį — vyskupą John Neumann — baigtas gaminti gegužės mėnesį. Jame vysk. Neumann vaidmeny yra aktorius Robert Brink.

ATSIUSTA PAMINĖTI

Pranas Čepėnas. NAUJUJU LAIKU LIETUVOS ISTORIJA. I tomas. Išleido Dr. Kazio Griniaus fondas 1977 m. Spaudai parengti padėjo Albina Sirutytė-Čepėnienė. Kieti viršeliai, 543 psl., kaina 15 dol. Šiame tome rašoma apie Lietuvos tautinį atgimimą (XIX - XX amž.). Knyga gaunama liet. knygynuose ir leidyklos adresu: J. Urbelis, 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160.

Jonas Grinius. VEIDAI IR PROBLEMOS LIETUVIŲ LITERATŪROJE. II tomas. Redagavo A. Liuima, S.J. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo akademija 1977 m., Piazza della Pilotta 4, Roma. Kieti viršeliai, 498 psl., kaina 20 dol. (LKMA nariams — 10 dol.). Įdomiai aprašyta kūryba ir asmenybės žymesniųjų naujesnių laikų rašytojų ir poetų: Tumo-Vaižganto, Marijos Pečkauskaitės, Balio Sruogos, Jono Aisčio, Salomėjos Nėries, Juozo Paukštelio, Antano Vaičiulaičio, Vinco Ramono ir kai kurių tremties poetų arba bežemių.

LITUANISTIKOS INSTITUTO 1975 METŲ SUVAŽIAVIMO DARBAI. Išleido Lituanistikos institutas 1976 m. Spaudai paruošė Benediktas V. Mačiuka. Techninė priežiūra — Tomo Remeikio. 192 psl. Lituanistikos instituto adresas: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.

LITUANUS. Vol. 23, No. 2. Šiame numeryje rašoma apie O. V. Milašų, duodamas J. Jurašo liudijimas ir kt. Numeris iliustruotas J. Dagio skulptūrų nuotraukomis.

SĖJA. 1977 m., No. 1. Tautinės demokratinės minties žurnalas. Redaguoja Liudvikas Šmulkštys, 2523 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

PASAULIO LIETUVIS. 1977 m., Nr. 33/96. Redaguoja Bronius Nainys, 6804 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

MŪŠŲ SPARNAI. 1977 m., Nr. 42. Redaguoja Jokūbas Kregždė, 2439 W. 51st St., Chicago, Ill. 60632.

“LAIŠKU LIETUVIAMS” KONKURSAS

Skelbiame devynioliktąjį “Laiškų lietuviams” konkursą. Kitame numeryje plačiau ir smulkiau apie šį konkursą parašysime. Dabar tik norime paminėti, kad nutarėme, jog būtų naudinga pagngrinėti mūsų visuomenėje labai išgalėjusią pykčio, neapykantos ir keršto ydą. Tą neapykantą pastebime ir tarp atskirų individų, ir tarp organizacijų. Tai ne tik prieštarauja didžiausiam Dievo įsakymui — artimo meilei, bet ir silpnina mūsų visuomeninę veiklą, kliudo siekti mums visiems bendrų tikslų. Atrodo, kad šią temą bus galima lengvai nagrinėti ir beletristine forma bei įvairiais iš gyvenimo paimtais pavyzdžiais.

LAIŠKAI LIETUVIAMS — Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redakcinė kolegija: Juozas Vaišnys, S.J. (atsak. red.), Antanas Saulaitis, S.J., Anicetas Tamošaitis, S.J. Redakcijos nariai: Danutė Bindokienė, Algirdas Grigaitis, Vytautas Kasniūnas, Rasa Lukoševičiūtė, Nijolė Užubalienė, Danutė Vakarė, Gediminas Vakaris. Administratorė — Aleksandra Likanderienė. Viršelis ir skyrių vinjetės — Vinco Luko. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636. Telefonas 737-8400. N. Pr. Šv. Marijos Seserų spaustuvė, Putnam, CT 06260. Metinė prenumerata — 6 dol., atskiras numeris — 60 centų.